

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr
942/2015
Prezydium Polskiej Komisji
Akredytacyjnej
z dnia 10
grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 9-10 stycznia 2017 r. na kierunku „grafika” prowadzonym w ramach obszaru sztuki na studiach pierwszego i drugiego stopnia, o profilu ogólnoakademickim, realizowanych w formie stacjonarnej na Wydziale Grafiki i Komunikacji Wizualnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: **prof. dr hab. Adam Romaniuk** - ekspert PKA

członkowie:

1. **prof. dr hab. Janusz Akermann** - ekspert PKA
2. **prof. dr hab. Tadeusz Boruta** - członek PKA
3. **mgr Małgorzata Piechowicz** - ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
4. **Barbara Jura** - ekspert ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „grafika” prowadzonym na Wydziale Grafiki i Komunikacji Wizualnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2010/2011, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 102/11 z dnia 10 marca 2011 r.). Uczelnia zastosowała się do uwag, zgłoszonych przez Zespół Oceniający PKA w trakcie ostatniej oceny.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni.

Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji był zgodny z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier. Ponadto przeprowadzono hospitage zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia	X				

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych	X				
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie

<p>Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny</p>					
---	--	--	--	--	--

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu

pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

Ocena w pełni

Opis spełnienia kryterium

1.1.

Strategia Uczelni została przyjęta Uchwałą Senatu Uniwersytetu Artystycznego z dnia 9 listopada 2012 r. Dokument ten określa ogólne kierunki funkcjonowania Uczelni. Priorytetem działań Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, jako ośrodka dydaktycznego jest stałe badanie i doskonalenie jakości kształcenia, analizowanie efektów kształcenia w kontekście potrzeb

społecznych, rozwój działań mających na celu jak najlepsze przygotowanie absolwentów do wymagań rynku pracy, stałe podnoszenie kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej oraz podnoszenie jakości zaplecza aparaturowego i infrastruktury dydaktycznej. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni. Kierunek Grafika wspierają wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze, którzy odgrywają istotną rolę w procesie przygotowywania oferty edukacyjnej. Popierają i pomagają we wszelkich działaniach związanych z rozwojem naukowym i dydaktycznym Wydziału. Koncepcja kształcenia oparta jest na doświadczeniach i wzorcach realizowanych w ośrodkach krajowych o podobnym profilu akademickim. Oryginalność, program studiów, organizacja procesu kształcenia i cały proces edukacyjny na wizytowanym kierunku, ukierunkowany jest na umożliwienie studentowi zdobycia niezbędnej wiedzy, szerokich umiejętności i kompetencji społecznych. Koncepcja kształcenia jest zgodna z misją Uczelni oraz przyjętą przez Wydział polityką jakości kształcenia.

1.2.

Rada Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu przyjęła Uchwałę nr 4/2011/2012 z dnia 19 marca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia strategii rozwoju Wydziału, w której to uchwale określiła plany rozwoju kierunku. Plany rozwoju kierunku są dostosowane do zmian zachodzących w obszarze sztuki, które w szkolnictwie wyższym związanym z działalnością artystyczną i ulegają procesowi modyfikacji. Celem strategicznym jest zapewnienie wysokiego poziomu nauczania, który służyć ma wszechstronnemu wykształceniu absolwenta, zarówno grafika warsztatowego, jak i projektowego, otwartego na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego identyfikowane są poprzez uwagi zawierane przez interesariuszy zewnętrznych, jak również przez samych pracowników naukowo-dydaktycznych. Rada Programowa wsłuchując się w głosy studentów z jednej strony, a interesariuszy zewnętrznych z drugiej, jako priorytet traktuje rozwój dyscypliny i poszerzanie pola grafiki, wynikające z rozwoju technologicznego i nowych sposobów artykulacji, uwarunkowanych zmieniającą się sytuacją społeczną i kulturową. W tym kontekście jednostka kładzie duży nacisk na merytoryczne i formalne powiązanie realizowanych prac semestralnych i dyplomowych z konkretnymi potrzebami rynku. Istnienie i rozwój Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej, kierunku Grafika skutecznie wypełnia misję państwa i zalecenia UE dotyczące ułatwiania szerokiego dostępu do edukacji, założenia decentralizacji, wyrównywania różnic cywilizacyjnych i kulturowych.

1.3.

Przyporządkowanie kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazanie dziedzin nauki/sztuki oraz dyscyplin naukowych/artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia nastąpiło poprzez przyjętą Uchwałę Senatu. Przyporządkowano ten kierunek do jednego obszaru - sztuka, dziedzina - sztuki plastyczne, dyscyplina - sztuki piękne. Efekty kształcenia odnoszą się do dyscypliny sztuki piękne. Koncepcja kształcenia przyjęta na w/w kierunku oraz plany jego rozwoju odpowiadają obszarowi, dziedzinie i dyscyplinie artystycznej, do której odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4.

Senat Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu podjął Uchwałę nr 20/2009/2010 z dnia 12 lutego 2010 w sprawie dwustopniowego charakteru dydaktyki na wydziałach artystycznych ASP w Poznaniu od roku akademickiego 2010/2011 a następnie w roku akademickim 2013/2014 Senat Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu podjął Uchwałę nr 13/2013/2014 w sprawie zmiany uchwały w przedmiocie efektów kształcenia na kierunku Grafika. Struktura programu kształcenia opracowana

jest dla każdego poziomu i formy kształcenia. Efekty kształcenia przyjęte na kierunku Grafika zarówno w odniesieniu do efektów kierunkowych, jak i obszaru kształcenia, poziomu i profilu są zgodne z koncepcją kształcenia i planami rozwoju kierunku. Efekty kształcenia są spójne, zrozumiałe i sprawdzalne. Na studiach I stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych sformułowano 13 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 14 w zakresie umiejętności i 11 w zakresie kompetencji społecznych. Na studiach II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych, sformułowano 10 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 13 w zakresie umiejętności i 10 w zakresie kompetencji społecznych. Opracowano efekty kształcenia w formie „Tabel odniesień efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie sztuki” oraz „Matryce efektów kształcenia” dla I i II stopnia. W zbiorze efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku i specjalności uwzględniono efekty pozwalające studentom do uzyskania pogłębionej wiedzy w zakresie obszaru, dziedziny i dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek.

Kompetencje uzyskane przez studentów dają szansę na kontynuowanie edukacji, jak również wzbogacają ich o większy zakres możliwości w kontekście rynku pracy. W grupie treści podstawowych, kierunkowych oraz specjalności, efekty kształcenia dla każdego podanego modułu są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Metody weryfikacji osiągnięć studentów są określone w sylabusach przedmiotów opracowanych przez prowadzących. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali się znajomością pojęcia „efekt kształcenia” oraz punkt ECTS, umiejąc jednocześnie wyjaśnić ich znaczenie oraz rolę w procesie kształcenia. Efekty kierunkowe określają zakres wiedzy i precyzują umiejętności, efekty przedmiotowe ten zakres uszczegóławiają, co pozwala na ich weryfikację.

1.5.

Program studiów, w tym stosowane metody dydaktyczne przyjęte dla studiów I i II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych oraz efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku są spójne. Zachowano właściwą proporcję pomiędzy przedmiotami teoretycznymi i praktycznymi.

Wydział przyjął i realizuje program studiów, w tym stosowane metody dydaktyczne oraz efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, który umożliwia studentom studiów I i II stopnia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim. Jest on oparty na sprawdzonych akademickich metodach dydaktycznych - tworzy spójną całość. Pełna realizacja treści programowych i osiągnięcie założonych efektów kształcenia wymaga nakładu pracy studenta wyrażonym liczbą punktów ECTS przyznanych poszczególnym modułom zajęć. Studia na kierunku *Grafika* na poziomie I stopnia, trwają 6 semestrów, a na poziomie II stopnia 4 semestry. Ogólna liczba punktów ECTS dla poszczególnych poziomów wynosi: studia licencjackie - 180 pkt, studia magisterskie - 120 pkt. Ocena ta została dokonana na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz rozmów przeprowadzanych z władzami Uczelni i pracownikami dydaktycznymi kierunku, jak również na podstawie hospitacji zajęć.

Zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Artystycznego przyjętym Uchwałą Senatu nr 22/2015/2016 z dnia 18 kwietnia 2016 r. - studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualny tok studiów. Student może złożyć wniosek do dziekana o studiowanie według indywidualnego programu studiów, w przypadku studiów I stopnia - po zaliczeniu co najmniej pierwszego roku studiów, a w przypadku studiów II stopnia - po zaliczeniu co najmniej pierwszego semestru, a także po uzyskaniu zgody opiekuna na sprawowanie opieki merytorycznej i organizacyjnej nad indywidualnym programem studiów. Decyzje w sprawie studiowania według indywidualnego programu studiów, w tym planu studiów oraz uwzględnienie ewentualnych potrzeb studenta niepełnosprawnego podejmuje dziekan. Szczegółowe zasady określa Rada Wydziału.

1.5.1.

Nie dotyczy

1.5.2.

Treści programowe zawarte w programie studiów na kierunku Grafika są spójne z efektami kształcenia dla tego kierunku. Treści programowe zawarte w poszczególnych modułach kształcenia są różnorodne, aktualne i zapewniają studentowi możliwość osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia jak: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Treści programowe sformułowane przez poszczególnych pracowników naukowo-dydaktycznych są w kartach przedmiotów przygotowanych dla każdego modułu. Student studiów I stopnia uzyskuje interdyscyplinarną wiedzę z zakresu historii sztuki, historii kultury i cywilizacji, etyki, estetyki oraz filozofii, wiedzę i umiejętności warsztatowe oraz artystyczne, umożliwiające podejmowanie twórczości własnej oraz pracy w zespole. Jest przygotowany do posługiwania się tradycyjnymi i nowoczesnymi środkami przekazu artystycznego. Wiedza ta pozwala absolwentowi w praktyce odnosić się do zjawisk z kręgu sztuki, jak również zapoznać się z osiągnięciami sztuki współczesnej, co w konsekwencji wyposaża go w umiejętność samodzielnego formułowania ocen oraz wyciągania wniosków. Jest to ważny czynnik edukacyjny, który przyczynia się do rozwoju intelektualnego i artystycznego. Student studiów II stopnia przygotowany jest do świadomego podejmowania twórczych inicjatyw oraz ich realizacji środkami charakterystycznymi dla tego kierunku studiów. Łączy świadomość artysty i humanisty na poziomie, który gwarantuje nieustanny rozwój twórczy i intelektualny. Nabywa umiejętności oceny wartości plastycznych oraz ich werbalnego określenia. Posiada znajomość i praktyczne umiejętności niezbędne w samodzielnej pracy twórczej. Jest przygotowany do prowadzenia badań na studiach. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest również prawidłowy w zakresie wyboru formy, tematyki i metodyki prac dyplomowych. Tematyka przygotowywanych na kierunku prac dyplomowych podlega każdorazowej akceptacji przez Radę Wydziału. Zasady realizacji procesu dyplomowania zostały szczegółowo opisane w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Artystycznego.

Realizowane na kierunku specjalności umożliwiają studentom uzyskanie kompetencji niezbędnych w działalności badawczej w zakresie obszaru i wiedzy odpowiadającej ocenianemu kierunkowi. Studenci różnych specjalności spotykają się na zajęciach praktycznych w pracowniach i salach wykładowych. Studenci WGiKW mają możliwość dodatkowego kształcenia na innych wydziałach, we wszystkich pracowniach artystycznych i projektowych, wybranych przez siebie w ramach obowiązującej siatki godzin.

1.5.3.

Metody dydaktyczne realizowane na kierunku Grafika mają charakter różnorodny, a ich kształt uzależniony jest od specyfiki poszczególnych przedmiotów oraz celów, jakie stawiane są zarówno prowadzącym, jak i studentom. Specyfika metod dydaktycznych przyjętych na w/w kierunku uwzględnia aktywizujące formy pracy ze studentami. Studenci mają możliwość uczestniczenia w wykładach, w ćwiczeniach w pracowniach artystycznych, w laboratoriach czy konwersatoriach, a także w zajęciach wyjazdowych (w plenerze). W sylabusach przedmiotowych zostały uwzględnione różne metody nauczania na ocenianym kierunku. Metody dydaktyczne w zdobywaniu poszczególnych poziomów kształcenia stosowane na wizytowanym kierunku grafika możemy podzielić na trzy grupy: metody audytoryjne, metody ćwiczeniowo/warsztatowe oraz pracę własną.

Metody audytoryjne są podstawą bloku zajęć związanych z grupą treści podstawowych, z wszystkimi blokami teoretycznymi realizowanymi w formie wykładów, seminariów oraz konwersatoriów.

Metoda ćwiczeniowo/warsztatowa stanowi podstawę zajęć realizowanych w grupie treści kierunkowych. Ta forma zajęć oparta w dużej mierze na wykonywaniu zadań oraz ćwiczeń

warsztatowych jest najlepszą metodą nauki warsztatu i zawodu. W tej grupie można wyróżnić charakterystyczną metodę przynależną do kształcenia artystycznego - korektę artystyczną opartą na relacji „mistrz – uczeń”. Praca własna, którą wykonuje student, to praca wykonywana podczas toku całych studiów, jak również - a może przede wszystkim - praca związana z dyplomem.

Uniwersytet Artystyczny stosuje systemowe podejście do zapewnienia studentom niepełnosprawnym szeroko rozumianego wsparcia.

Przyjęte metody kształcenia umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia w obszarze przygotowania do prowadzenia badań jak również w obszarze udziału w badaniach. Tak przyjęte metody kształcenia pozwalają studentom dobrze przygotować się do etapu dyplomowego.

Studenci wizytowanego kierunku mają świadomość, że uczęszczają na kierunek o profilu ogólnoakademickim. Potwierdzeniem tego było wskazanie przez studentów aktywności naukowej, jako obszaru, w którym czynnie działają przygotowując prace na wystawy, czy wernisaże oraz podejmując rywalizację w konkursach zarówno uczelnianych, regionalnych, jak i o szerszym zasięgu, a także uczestnicząc w zjazdach branżowych. Studenci studiów I stopnia podczas zajęć uczą się formułować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia badawcze, natomiast studenci studiów II stopnia wykorzystują umiejętności nabyte podczas studiów I stopnia przez projektowanie, przygotowanie i wykonanie pracy magisterskiej.

Na wizytowym kierunku studenci uczestniczą w ćwiczeniach, wykładach, projektach, prezentacjach, plenerach, warsztatach, seminariach, warsztatach komputerowych, konsultacjach indywidualnych, projektach grupowych. Stosowane metody uwzględniają samodzielne uczenie się. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili, że prowadzący zajęcia wymagają przygotowania prac plastycznych, komputerowych na poszczególne zajęcia. Bieżący kontakt z prowadzącymi zajęcia wymusza na studentach przygotowywanie się do każdego zajęcia i bieżącej pracy.

1.5.4.

Czas trwania kształcenia jest określony zgodnie z obowiązującymi standardami w szkolnictwie wyższym. . Czas trwania kształcenia: 3 lata (6 semestrów) studia I stopnia, 2 lata (4 semestry) studia II stopnia, umożliwia realizację treści programowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Studia I stopnia realizowane są w ciągu 6 semestrów, w trakcie których student realizuje 3130 godzin zajęć kontaktowych i uzyskuje 180 pkt. ECTS. Studia I stopnia niestacjonarne realizowane są w ciągu 6 semestrów, w trakcie których student realizuje 2000 godzin zajęć kontaktowych i uzyskuje 180 pkt. ECTS. Określony planem studiów czas trwania kształcenia pozwala na realizację treści programowych (szczegółowo określonych w kartach przedmiotów), a tym samym jest adekwatny do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku.

Studia II stopnia realizowane są w ciągu 4 semestrów, w trakcie których student realizuje 1289 godzin zajęć kontaktowych i uzyskuje 120 pkt. ECTS. Studia II stopnia niestacjonarne realizowane są w ciągu 4 semestrów, w trakcie których student realizuje 1275 godzin zajęć kontaktowych i uzyskuje 120 pkt. ECTS. Określony planem studiów czas trwania kształcenia pozwala na realizację treści programowych (szczegółowo określonych w kartach przedmiotów), a tym samym jest adekwatny do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku.

1.5.5.

Punktacja ECTS jest zgodna z przepisami Ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym” i aktami wykonawczymi (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczanych przez studenta). WS stosuje system

ECTS, zgodnie z Zarządzeniem Rektora UA.

Program studiów dla kierunku *grafika, studia stacjonarne I stopnia* określa sekwencje i moduły określone w planie programu studiów: profil kształcenia – stacjonarne, profil ogólnoakademicki, **w tym:** łączną liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 180, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia – 94, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych – 121, liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouniversyteckich lub na innym kierunku studiów – 13.

Program studiów dla kierunku *grafika, studia niestacjonarne I stopnia* określa sekwencje i moduły określone w planie programu studiów: profil kształcenia – niestacjonarne, profil ogólnoakademicki, **w tym:** łączną liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 180, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia – 65, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych – 145, liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouniversyteckich lub na innym kierunku studiów – 10.

Program studiów dla kierunku *grafika, studia stacjonarne II stopnia* określa sekwencje i moduły określone w planie programu studiów: profil kształcenia – stacjonarne, profil ogólnoakademicki, **w tym:** łączną liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 120, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia – 51, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych – 74, liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouniversyteckich lub na innym kierunku studiów – 5

Program studiów dla kierunku *grafika, studia niestacjonarne II stopnia* określa sekwencje i moduły określone w planie programu studiów: profil kształcenia – niestacjonarne, profil ogólnoakademicki, **w tym:** łączną liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 120, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia – 38, łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych – 96, liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouniversyteckich lub na innym kierunku studiów – 2. W programie studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały uwzględnione moduły zajęć, które są powiązane z prowadzonymi przez wydział badaniami naukowymi.

Każdy semestr kończy się uzyskaniem przez studenta 30 punktów ECTS, a łączna liczba punktów przyporządkowana wszystkim przedmiotom przewidzianym w planie studiów dla roku akademickiego wynosi 60 punktów ECTS. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25 godzin pracy.

1.5.6.

Przedmiotami swobodnego wyboru, które studenci mogą swobodnie wybrać w toku studiów są zajęcia z języka obcego, przedmioty w ramach bloku specjalnościowego, przedmiot

ogólnouczelniany, seminarium dyplomowe oraz praktyka. Lista przedmiotów do wyboru w ramach bloku specjalizacyjnego corocznie zmienia się, zależnie od specjalności, jaką studenci wybrali.

Liczba punktów przypisanych przedmiotom umożliwiającym studentowi wybór na studiach I stopnia stacjonarnych wynosi – 141 punkty ECTS – co w stosunku do całego programu kształcenia stanowi 78%. W programie studiów II stopnia liczba punktów przypisanych przedmiotom umożliwiającym studentowi wybór wynosi – 100 punkty ECTS – co w stosunku do całego programu kształcenia stanowi 83%.

Liczba punktów przypisanych przedmiotom umożliwiającym studentowi wybór na studiach I stopnia niestacjonarnych wynosi – 58 punkty ECTS – co w stosunku do całego programu kształcenia stanowi 32%. W programie studiów II stopnia niestacjonarnych liczba punktów przypisanych przedmiotom umożliwiającym studentowi wybór wynosi – 75 punkty ECTS – co w stosunku do całego programu kształcenia stanowi 62%.

Program studiów przyjęty dla studiów I i II stopnia w przedstawionym podziale punktów ECTS, którą student musi uzyskać, aby móc osiągnąć zakładane efekty kształcenia jest spójny.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wskazali na dużą liczbę przedmiotów do wyboru. Dobór modułów w opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA jest elastyczny i pozwala na indywidualny wybór według własnych zainteresowań. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość dodatkowego kształcenia na innych wydziałach, we wszystkich pracowniach artystycznych i projektowych, wybranych przez siebie w ramach obowiązującego harmonogramu zajęć.

1.5.7.

Formy zajęć przyjęte na ocenianym kierunku, w tym liczebność grup, umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Proporcja liczby godzin przypisanych do poszczególnych form zajęć jest właściwa.

Dobór form zajęć oraz stosunek ilości zajęć praktycznych do zajęć teoretycznych jest zgodny z ogólnoakademickim profilem studiów. Program kształcenia przewiduje początkową realizację przedmiotów podstawowych, kształcenia ogólnego, a następnie przedmiotów szczegółowych. Zajęcia na wizytowanym kierunku odbywają się w formie wykładów, ćwiczeń, seminariów oraz pleneru i praktyki. Na studiach I stopnia stacjonarnych proporcje liczby godzin są następujące: wykłady ok. 17% liczby godzin wszystkich form zajęć, ćwiczenia - pracownie artystyczne - 79%, plener - 1%, WF – 3%. Na studiach I stopnia niestacjonarnych proporcje liczby godzin są następujące: wykłady ok. 15% liczby godzin wszystkich form zajęć, ćwiczenia - pracownie artystyczne - 84%, plener - 1%. Na studiach II stopnia proporcje liczby godzin są następujące: wykłady ok. 28% liczby godzin wszystkich form zajęć, ćwiczenia - pracownie artystyczne - 72%. Na studiach II stopnia niestacjonarnych proporcje liczby godzin są następujące: wykłady ok. 15% liczby godzin wszystkich form zajęć, ćwiczenia - pracownie artystyczne - 85%. Liczebność grup studenckich na poszczególnych formach zajęć jest prawidłowa i zapewnia realizację efektów kształcenia. Studenci wizytowanego kierunku, zgodnie z Regulaminem Studiów, mają możliwość realizacji zajęć w postaci indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualizacji programu studiów. Zasady odbywania zarówno indywidualnej organizacji studiów, jak i indywidualnego programu studiów określone są przez Radę Wydziału. Studenci zadeklarowali, że formy aktywizacji, jakie stosują nauczyciele akademicy, pozwalają im na lepsze i głębsze wprowadzenie do problematyki badań naukowych. Pozytywnie oceniają taką formę kształcenia i przyjęte w tym zakresie rozwiązania. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenili dobór form zajęć a szczególnie indywidualne konsultacje z nauczycielami akademickimi. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili dużą liczbę przedmiotów praktycznych, związanych z kształtowaniem artystycznych umiejętności oraz możliwość wyboru przedmiotów dodatkowych

nieobjętych planem studiów.

1.5.8.

Program studiów stacjonarnych nie uwzględnia praktyk zawodowych, jednak władze wydziału kładą nacisk na realizację współpracy z podmiotami zewnętrznymi, poprzez odbywanie przez studentów staży, a także poprzez uczestnictwo w warsztatach i plenerach, będących doskonałą okazją do konfrontacji ze specjalistami, związanymi z poszczególnymi specjalnościami. Decyzją Rady Wydziału z października 2016 roku zostaną wprowadzone obowiązkowe praktyki zawodowe dla studentów studiów stacjonarnych. Program praktyk obowiązywać zacznie od roku akademickiego 2017/2018. Program studiów niestacjonarnych I stopnia uwzględnia odbycie przez studentów praktyk zawodowych w wymiarze 4 tygodni. Celem praktyki jest wykorzystanie wiedzy do zdobywania określonych umiejętności wchodzącej w zakres szeroko rozumianego projektowania graficznego, dlatego liczba docelowych ośrodków w których odbywają się praktyki jest bardzo rozległa i różnorodna, od agencji reklamowych po instytucje kultury. Wybór instytucji, organizacji, firmy, w której odbywa się praktyka dokonywany jest samodzielnie przez osobę studiującą. W trakcie praktyk należy zapoznać się z funkcjonowaniem danego ośrodka, poznać jego główny profil i zasady funkcjonowania.

1.5.9.

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu jest Uczelnią, w której studiują studenci z kilkunastu krajów. Uczelnia ma podpisane umowy z uczelniami partnerskimi w ramach programu – ERASMUS+. Istnieje też możliwość studiowania na uczelniach zagranicznych w ramach programu ERASMUS+. Dla studentów zagranicznych przybywających na Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej w ramach programu ERASMUS+, pracownicy Wydziału oferują przedmioty w języku angielskim w ramach programu Study in English. Oprócz wymian jakie odbywają się w ramach programu Erasmus+ i umów dwustronnych, prowadzona jest także współpraca z Shanghai Normal University (Chiny), w ramach której studenci tej uczelni odbywają stacjonarną, roczną naukę na poziomie magisterskim. Program realizowany jest w języku angielskim. Po zakończeniu nauki uczestnicy otrzymują Transcript of Records (rodzaj świadectwa potwierdzającego realizację programu nauczania).

Z programu wymiany studenckiej ERASMUS+ w roku akademickim 2013/2014 skorzystało – 21, 2014/2015 – 19, 2015/2016 – 28 studentów kierunku grafika. Studenci w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie ocenili możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w języku obcym.

W ocenie studentów poziom nauczania, jak i zakres materiału realizowany na zajęciach z lektoratu z języków obcych jest na dobrym poziomie i zaspokaja ich potrzeby. Uważają, że zakończenie nauki lektoratu daje im poczucie dobrego przygotowania językowego do udziału w wymianach międzynarodowych, pozwalając na swobodną komunikację w danym języku.

1.6.

Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów. Egzamin umożliwia wnikliwą i obiektywną ocenę kandydatów, pozwala na przyjęcie najzdolniejszej młodzieży na studia. Egzamin wstępny nie dyskryminuje żadnej z grup. Liczba kandydatów przyjmowanych na kierunek odpowiada potencjałowi dydaktycznemu jednostki.

1.6.1.

Zasady egzaminu wstępnego określa Regulamin organizacji i przeprowadzania sprawdzianu

kwalifikacyjnego Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu – i tak: na studia stacjonarne pierwszego stopnia na rok akademicki 2016/2017 – uchwała senatu nr 45/2014/2015, na studia stacjonarne drugiego stopnia na rok akademicki 2016/2017 – uchwała senatu nr 46/2014/2015 oraz na studia niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia na rok akademicki 2016/2017 – uchwała senatu nr 47/2014/2015, z dnia 18 maja 2015 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu przeprowadzania sprawdzianu kwalifikacyjnego na studia w Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Zgodnie z Uchwałą nad przebiegiem postępowania rekrutacyjnego czuwa Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Na studia pierwszego i drugiego stopnia rekrutację przeprowadza Kierunkowa Komisja Rekrutacyjna. W zakresie studiów I stopnia: rekrutacja obejmuje sprawdzian praktyczny predyspozycji artystycznych kandydata, który polega na egzaminie z rysunku i malarstwa, z grafiki (w zależności od wyboru specjalności) oraz autoprezentacji (rozmowa kwalifikacyjna). W zakresie studiów II stopnia rekrutacja polega na wykazaniu się przez kandydata posiadaniem zaawansowanych kompetencji kierunkowych i rozmowie kwalifikacyjnej wraz z prezentacją portfolio prac. Kompetencje kandydata są weryfikowane poprzez: ocenę dorobku artystycznego kandydatów na podstawie prezentacji oryginalnych prac plastycznych i dokumentacji prezentującej ich twórczość oraz poprzez rozmowę kwalifikacyjną na temat własnych prac i projektów artystycznych. Listę kandydatów przyjętych na pierwszy rok studiów zarówno na studia I, jak i II stopnia ustala się na podstawie ilości uzyskanych punktów, od najwyższej aż do wyczerpania limitu miejsc. Zasady rekrutacji są przejrzyste i jasne i nie dyskryminują żadnej z grup kandydatów. Jednostka zapewnia równe szanse w podjęciu kształcenia dla wszystkich kandydatów, liczba przyjmowanych kandydatów jest adekwatna do potencjału dydaktycznego jednostki. W ocenie studentów zasady rekrutacji pozwalają na odpowiednią selekcję kandydatów i są sprawiedliwe, a liczba przyjmowanych osób jest adekwatna do możliwości dydaktycznych i infrastrukturalnych. Zasady rekrutacji zostały opublikowane na stronie internetowej Uczelni, gdzie w zakładce „rekrutacja” udostępnione zostały wszelkie informacje na temat tego procesu – dokumenty, jakie należy złożyć, terminy, których należy przestrzegać oraz opłaty, które należy uiścić.

1.6.2.

Uchwała nr 06/2015 z dnia 18 grudnia 2015 roku, Senatu Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w określa zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Weryfikacja efektów uczenia się jest dokonywana w oparciu oraz w odniesieniu do efektów kształcenia i profilu kształcenia. Kierownik jednostki, we współpracy z Radą Programową Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej, w terminie do końca roku kalendarzowego poprzedzającego dany rok akademicki, przygotowuje listę efektów kształcenia, a także przedmiotów obejmujących dane efekty kształcenia, które w ramach kierunku i poziomu kształcenia prowadzonego przez jednostkę i objętego procesem potwierdzania efektów uczenia się, mogą zostać poddane procesowi potwierdzania, jako efekty uczenia się. W terminie do końca roku kalendarzowego poprzedzającego dany rok akademicki, kierownik jednostki przekazuje do publikacji na stronie Internetowej Uniwersytetu: listę określającą efekty kształcenia, których osiągnięcie jest niezbędne dla uzyskania zaliczenia danego przedmiotu/pracowni, jak również liczbę punktów ECTS, przyznawaną za zaliczenie tego przedmiotu/pracowni. Lista jest określona dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia prowadzonych przez jednostkę, zakres oraz sposób weryfikacji uzdolnień artystycznych, niezbędnych do przyjęcia na studia, limit osób, których przyjęcie na studia na kierunku, poziomie i profilu kształcenia, jest możliwy w danym roku akademickim w ramach potwierdzania efektów uczenia się.

1.7.

System sprawdzania i oceniania w pełni umożliwia monitorowanie postępów uczenia się przez cały program kształcenia. Na każdym etapie całego procesu edukacyjnego pogłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jest sprawdzalne i umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Oceny osiągnięć dydaktycznych studentów w wizytowanej jednostce nie budzą zastrzeżeń. Charakteryzuje je pełen obiektywizm i przejrzystość formułowania ocen. Oceny efektów kształcenia osiąganych przez studentów na każdym etapie procesu dydaktycznego dokonują kierownicy pracowni, w których realizowany jest program dydaktyczny, a prace końcową ocenia komisja dyplomowa.

W odczuciu studentów system oceny osiągnięć jest zobiektywizowany i sprawiedliwy, zgodny z tradycją uczelni artystycznych. Zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, jest dobrze dobrany i różni się od siebie w zależności od specyfiki czy tematyki przedmiotu.

Weryfikacja osiągnięć zakładanych efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie procesu dydaktycznego poprzez ustalone formy, charakterystyczne dla poszczególnych zajęć, takie jak: korekty prac, korekty projektów, omówienie w formie dyskusji przedstawionych założeń i koncepcji. Weryfikacja odbywa się również poprzez przeglądy wewnętrzne, zaliczenia, przeglądy semestralne i egzaminacyjne. Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. Stosowany przez jednostkę system jest powszechnie dostępny. System weryfikujący zamierzenia i ocenę na poszczególnych etapach, którego efektem finalnym jest dyplom licencjacki czy magisterski, w sposób kompleksowy odnosi się do wszystkich efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Studenci Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenili publiczne obrony prac dyplomowych zarówno magisterskich, jak i licencjackich. Studenci uczestniczą w badaniu ankietowym, w którym samodzielnie oceniają, w jakim stopniu osiągnęli zakładane efekty kształcenia.

1.7.1.

W wizytowanej jednostce stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są dobrane poprawnie. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia odpowiadają formie zajęć i nie odbiegają od ogólnie przyjętych standardów. Przedmioty teoretyczne sprawdzane są klasycznymi metodami takimi jak: egzamin (pisemny i ustny), kolokwium, rozmowa dydaktyczna, praca semestralna czy prezentacja multimedialna. Przedmioty związane z modułem kierunkowym (artystycznym) są sprawdzane i oceniane poprzez rozmowę i analizę prac studenckich powstałych w pracowni bądź poza nią oraz obserwację aktywności studentów. Kompetencje społeczne oceniane są przez sprawdzanie umiejętności pracy zespołowej m.in. w ramach przygotowywanych projektów. Umiejętności prowadzenia badań naukowych weryfikowane są przez pracę dyplomową, a egzamin dyplomowy weryfikuje poziom pogłębionej wiedzy. Weryfikacja osiągnięć zakładanych efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie procesu dydaktycznego poprzez ustalone formy. Są one również określone w sylabusach przedmiotów opracowanych przez prowadzących, charakterystyczne dla poszczególnych zajęć m.in. takie jak: korekty prac, korekty projektów, przeglądy wewnętrzne, zaliczenia, przeglądy semestralne i egzaminacyjne – tzw. końcoworoczne. System weryfikujący zamierzenia i ocenę na poszczególnych etapach, którego efektem finalnym jest dyplom licencjacki lub magisterski w sposób kompleksowy odnosi się do wszystkich efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. System oceniania jest przedstawiany studentom w czasie pierwszych zajęć organizacyjnych. Regulamin Studiów umożliwia studentom wgląd do ocenionych prac, jak również określa sytuacje, w których studenci mają prawo wnosić o przeprowadzenie zaliczenia komisyjnego. Na każdym etapie procesu dydaktycznego – zaliczenie zadań semestralnych, zaliczenie zadań

końcowo rocznych – system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia.

W opinii studentów różnorodne metody weryfikacji i oceny osiągniętych efektów kształcenia, takie jak przygotowywanie i prezentowanie projektów, prac zaliczeniowych, czy egzaminy zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej, praktykowane na wizytowanym kierunku są adekwatne do zakładanych przedmiotowo i programowo efektów kształcenia. Prace etapowe oraz prace dyplomowe przeglądane podczas wizytacji charakteryzowały się wysoką jakością wykonania oraz wysokim intelektualnym przedstawieniem problemu twórczego. Merytoryczność w odniesieniu do stawianego problemu niejednokrotnie była rozwiązaniem w pełni realizującym zakładane cele. Tak realizowane prace etapowe i dyplomowe potwierdzają osiąganie zakładanych efektów kształcenia przez studentów w/w kierunku.

1.7.2.

System sprawdzania i oceny efektów kształcenia został zamieszczony w Rozdziale II Regulaminu Studiów, traktującym o warunkach i trybie uzyskiwania zaliczeń, i składania egzaminów. Na Wydziale Grafiki i Komunikacji Wizualnej, na którym prowadzony jest oceniany kierunek zostały przyjęte procedury weryfikacji efektów kształcenia. Weryfikacji podlega również system punktacji ECTS przypisany do poszczególnych przedmiotów. Analizie podlegają metody kształcenia i ich ocena. System sprawdzania efektów jest przejrzysty i rzetelny. Przegląd sporządzonych przez poszczególnych pedagogów kryteriów w kartach przedmiotów pozwala stwierdzić, że są one przejrzyste i mogą zapewnić wiarygodność i rzetelność oceniania. Weryfikacja i ocena efektów kształcenia na egzaminie dyplomowym dotyczy zarówno pracy pisemnej, jak i artystycznej. Weryfikacji i oceny efektów kształcenia dokonują, jako członkowie komisji, powołani przez dziekana samodzielni pracownicy naukowcy, promotorzy, opiekunowie aneksów oraz recenzenci. Najlepszą metodą weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia jest publiczna obrona pracy dyplomowej. Obrona ma charakter otwarty i dostępna jest dla publiczności. Egzamin dyplomowy składa się: prezentacja pracy dyplomowej – artystycznej, dyskusji, ustosunkowanie się studenta do recenzji, egzamin ogólny tj. odpowiedzi na pytania komisji z zakresu programu nauczania i problematyki pracy dyplomowej. Taka forma prezentacji i obrony ma znaczenie w kontekście oceny poziomu pracy artystycznej. Obrony prac dyplomowych organizowane są na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Weryfikacją osiągniętych efektów kształcenia jest wystawa końcoworoczna, przegląd końcoworoczny. Informacja o wystawie podawana jest do publicznej wiadomości, a wystawa jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych. Elementem weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć jest publikowanie przez pracownie aktualnych prac studentów na stronach Internetowych.

Zespół Wizytujący stwierdza, że Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. Stosowany przez Jednostkę system jest powszechnie dostępny. Taki system weryfikujący zamierzenia i ocenę na poszczególnych etapach, którego efektem finalnym jest dyplom zarówno magisterski, jak i licencjacki, w sposób kompleksowy odnosi się do wszystkich efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Efekty kształcenia są na każdym etapie dokumentowane i archiwizowane zarówno przez studentów jak i pracowników naukowych.

Studenci zgodnie oświadczyli, że system oceniania jest im przedstawiany każdorazowo na początku nowych zajęć w semestrze oraz ich zdaniem jest sprawiedliwy i odpowiada zasadom obiektywizmu. W ich opinii pozytywnie należy również ocenić sposoby weryfikacji wiedzy cząstkowej, zaliczeń, czy informacji o ocenach. Studenci nie mają problemu z: uzyskaniem dostępu do prac kursowych i zaliczeniowych, otrzymaniem informacji zwrotnej dotyczącej przyczyn uzyskania ocen z poszczególnych zaliczeń i egzaminów. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia jest bezstronny,

rzetelny, przejrzysty. Zasady i procedury są przejrzyste, uwzględniają zasadę równego traktowania studentów w procesie sprawdzenia i oceniania efektów kształcenia.

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia kierunku grafika jest w pełni zgodna z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Artystycznego. Wzorce krajowe i międzynarodowe oraz jakość kształcenia odpowiadają obszarowi sztuka, w którym jednostka realizuje swoje cele. Jednostka prawidłowo przyporządkowała kierunek do obszaru, dziedziny i dyscypliny, do którego odnoszą się efekty kształcenia. Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu kształcenia są zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz koncepcją rozwoju kierunku.

Stosowane metody kształcenia uwzględniają wszystkie formy pracy studenta. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganymi określeniami obowiązujących przepisów prawa. Jednostka zapewnia studentom wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS. Formy zajęć oraz wielkość grup studenckich jest prawidłowa. Zasady i procedury rekrutacji na I i II stopniu, zapewniają właściwy dobór kandydatów. Zasady, warunki i tryb potwierdzenia efektów uczenia się umożliwiają identyfikację efektów uczenia. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.

Zalecenia

Brak zaleceń

- 2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia**

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

Ocena wyróżniająco

Opis spełnienia kryterium

2.1.

Oceniana jednostka zgłosiła do minimum kadrowego 23 nauczycieli akademickich. W tej liczbie 10 pedagogów posiada tytuł profesora, 3 ma stopień naukowy doktora habilitowanego, a 10 posiada stopień naukowy doktora. Wszyscy nauczyciele akademicki na ocenianym kierunku zgłoszeni do minimum kadrowego, uzyskali swoje stopnie i tytuły naukowe w dziedzinie sztuki plastyczne, dyscyplinie sztuki piękne. Są to uznani graficy warsztatowi oraz projektanci graficzni; posiadają bogaty dorobek artystyczno-naukowy i duże, kierunkowe doświadczenie dydaktyczne. Ich kwalifikacje i dorobek artystyczno-naukowy w pełni zapewnia realizację programu studiów na ocenianym kierunku: grafika. Liczba nauczycieli akademickich zgłoszonych przez jednostkę do minimum kadrowego, zarówno dla studiów I stopnia, jak i dla studiów II stopnia, spełnia wymagania płynące z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596).

Przedłożone teuczki osobowe nauczycieli akademickich, zgłoszonych do minimum kadrowego, zawierają odpowiednie dokumenty pozwalające potwierdzić deklarowane tytuły i stopnie naukowe oraz zawierają oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie każdego z nich do minimum kadrowego w roku akademickim 2016/17. Wprawdzie, podczas wizytacji w kilku teuczkach brakowało dokumentów potwierdzających deklarowane stopnie naukowe, ale w trakcie sporządzania niniejszego raportu wszystkie braki zostały uzupełnione. Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu stanowi podstawowe miejsce pracy dla wszystkich nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego na ocenianym kierunku. Prawidłowa jest także obsada zajęć dydaktycznych i pensum godzin każdego zatrudnionego, wliczonego do minimum kadrowego.

Także stosunek ilości pedagogów (zaliczany do minimum kadrowego na kierunku grafika) do liczby studentów studiujących na tym kierunku jest właściwy, gdyż w sumie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wynosi on:

- Na studiach I stopnia 1 nauczyciel akademicki przypada na 7,35 studentów
- Na studiach II stopnia 1 nauczyciel akademicki przypada na 5,05 studentów.

Zespół Oceniający zaliczył do minimum kadrowego na studiach I stopnia:

- 13 nauczycieli akademickich w grupie pracowników samodzielnych, posiadających dorobek w zakresie obszaru sztuki, dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne
- 10 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora, posiadających dorobek w zakresie obszaru sztuki, dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne

Zespół Oceniający zaliczył do minimum kadrowego na studiach II stopnia:

- 13 nauczycieli akademickich w grupie pracowników samodzielnych, posiadających dorobek w zakresie obszaru sztuki, dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne
- 10 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora, posiadających dorobek w zakresie obszaru sztuki, dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne

Liczba nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego na ocenianym kierunku, struktura ich kwalifikacji, ich duży dorobek artystyczno-naukowy, oraz proporcje ilości tych pracowników do studiujących tu studentów, „z nawiązką” spełniają wymogi prawa określone dla kierunku grafika o profilu ogólnoakademickim. Pozwalają w pełni realizować program kształcenia i uzyskiwać założone efekty kształcenia.

2.2.

Każdy z nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego na ocenianym kierunku, jest aktywnym twórcą w obszarze sztuki. Są to graficy i projektanci, a więc, specjaliści w zakresie prowadzonej tu dydaktyki. Wielu z nich ma znaczący dorobek artystyczno-naukowy, który prezentowany jest regularnie na wystawach w kraju i zagranicą. Za swoje prace są często nagradzani na konkursach krajowych i międzynarodowych. Zatrudnieni w jednostce artyści/pedagodzy (graficy i projektanci); prowadzący zajęcia na kierunku grafika posiadają wysokie kwalifikacje naukowe i duże doświadczenie dydaktyczne w pełni przystające do realizowanego na tym kierunku programu oraz zakładanych celów i efektów kształcenia. Adekwatność prowadzonej dydaktyki z kompetencjami artystyczno-naukowymi kadry pozwala na podejmowanie przez studentów tematyki, która będąc zgodna z planem studiów jest otwarta zarówno na indywidualność jak i inspiracje płynące z otoczenia społeczno-polityczno-kulturalnego, a w grafice projektowej na interesariuszy zewnętrznych. Wysoki poziom kształcenia potwierdziły, przeprowadzone przez Zespół Oceniający, hospitacje poszczególnych pracowni i zapoznanie się z pracami etapowymi studentów, które pozwoliły ocenić, jakość metodyki dydaktycznej, wykorzystanie infrastruktury i stopień progresywności wynikły z relacji mistrz - uczeń.

Zespół nauczycieli akademickich zatrudniony na ocenianym kierunku, jest grupą twórczych osobowości o bogatym dorobku artystyczno-naukowym i dużym doświadczeniu dydaktycznym, co przekłada się na znakomite wyniki dydaktyczne, które są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

2.3.

Kadra dydaktyczna zatrudniona na Wydziale Grafiki i Komunikacji Wizualnej UAP jest zróżnicowana wiekiem, co gwarantuje perspektywę stabilności edukacji na ocenianym kierunku i kontynuację badań artystyczno-naukowych. Obserwowana tu płynna wymiana pokoleń następuje poprzez naturalne uzupełniania nauczycieli akademickich spośród najzdolniejszych wychowanków tej jednostki. Polityka kadrowa jest też w korelacji do poczynionych zmian w ofercie edukacyjnej, która jest rozszerzana i dopasowywana do potrzeb rynku. Taką odpowiedzią na potrzeby rynku pracy jest powołanie w ostatnim czasie nowych pracowni: Pracowni Grafiki Dynamicznej, Pracowni Wydawnictw, Pracowni Interfejsu oraz przedmiotu Podstawy Projektowania Graficznego.

Polityka kadrowa jest realizowana w oparciu o Statut UAP, a zatrudnianie nowych pracowników odbywa się zgodnie z przepisami, poprzez przeprowadzanie przejrzystych, otwartych konkursów. Oceny nauczycieli akademickich dokonują ich bezpośredni przełożeni w oparciu o osiągnięcia artystyczne, naukowo-badawcze, aktywność twórczą, organizacyjną oraz efekty dydaktyczne. Kadra stale podnosi swoje kwalifikacje naukowe, sukcesywnie uzyskując kolejne stopnie naukowe i tytuły profesorskie, których postępowanie może przeprowadzać w macierzystej jednostce.

Zatrudnieni w jednostce nauczyciele akademicy aktywnie uczestniczą w międzynarodowym obiegu

sztuki: biorą udział w wystawach w kraju i zagranicą, czynnie uczestniczą w branżowych: sympozjach, konferencjach, warsztatach oraz są nagradzani na międzynarodowych konkursach. Wszystkie pracownie dydaktyczne są przygotowane do prowadzenia zajęć w języku angielskim.

Politykę kadrową ocenianej jednostki cechuje racjonalna ocena potrzeb edukacyjnych płynących z rynku pracy. Wysoki poziom dokonań artystyczno-naukowych pracowników zatrudnionych na Wydziale Grafiki i Komunikacji Wizualnej, ich osiągnięcia także na forum międzynarodowym, świadczą o dobrej polityce kadrowej, która motywuje pracowników do podnoszenia kwalifikacji i aktywności twórczej.

2.4.

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej przedstawił w raporcie samoceny 14 zadań badawczych realizowanych w zespołach, jak i indywidualnie. W tym zestawieniu jest 5 zadań badawczych, które są powiązane z pracami doktorskimi. Jednostka ma przejrzysty system podziału środków finansujących badania naukowe oraz środków na rozwój badań prowadzonych przez młodą kadre i doktorantów.

Wszystkie przedstawione zadania badawcze ujęte w planie zadaniowym jednostki odpowiadają obszarowi kształcenia na kierunku grafika, dziedzinie nauki sztuki plastyczne oraz dyscyplinie naukowej sztuki piękne, do których to odnoszą się efekty kształcenia.

Tematy realizowanych zadań badawczych to:

1. *Pomiędzy punktem i linią – ruch, jako proces stwarzający zróżnicowania znaku. Współczesny komunikat wizualny w rodzącej się kulturze informatycznej.*
2. *Metodyka projektowania fontów. Wpływ narzędzi do programowania na projektowanie krojów pism.*
3. *Wpływ i znaczenie grafiki oraz jej granice w relacji do takich zagadnień szczegółowych jak: inne dziedziny sztuki (malarstwo, design, instalacja); komunikacja wizualna (plakat, infografika, identyfikacja wizualna); prosty przekaz obrazowy w przestrzeni publicznej (ikona, kod, schemat).*
4. *Graficzny interfejs użytkownika przeznaczony dla jednostek użyteczności publicznej.*
5. *Badanie możliwości zastosowania farb wodnych w procesie druku serigraficznego w połączeniu z drukiem cyfrowym.*
6. *Podnoszenie jakości własnych osiągnięć artystycznych, poprzez uwypuklenie zależności relacji grafiki projektowej i warsztatowej na przykładzie profesjonalnej prezentacji obu dziedzin artystycznych w Internecie.*
7. *Kulturowe zależności języka grafiki i ich znaczenie dla sztuki współczesnej. Podtytuł: Polska – inne spojrzenie na postkolonializm.*
8. *Myślę, więc PLAKAT*
9. *Stereotyp, czyli matryca z matrycy. Zjawiska matrycowe i badanie w działaniu.*
10. *Zadanie badawcze związane z pracą doktorską: Multiscriptowe projektowanie krojów pisma*
11. *Zadanie badawcze związane z pracą doktorską: Książka obrazkowa dla dzieci i dla dorosłych*
12. *Zadanie badawcze związane z pracą doktorską: How to? Polski System Medycznych Formularzy Zgody Pacjenta. Kontynuacja analizy metod i rozwiązań stosowanych w projektowaniu informacji wizualnych.*
13. *Zadanie badawcze związane z pracą doktorską: Wpływ nowych możliwości projektowania graficznego (animacji oraz interakcji) na klasyczne formy wydawnicze.*
14. *Zadanie badawcze związane z pracą doktorską: Tożsamość obrazu graficznego – poszukiwanie obrazu. Oddziaływanie nowoczesnych metod rejestracji i druku obrazu na język wypowiedzi graficznej.*

Prowadzone w jednostce badania naukowe pokrywają się z obszarem wiedzy i kształcenia oraz dziedziną i dyscypliną, do których odnoszą się efekty kształcenia. Z problematyki prowadzonych badań i z efektów tu uzyskanych często powstają prace przewodowe młodszych pracowników nauki oraz tematyka zadań dydaktycznych dla studentów.

2.5.

Przeprowadzona hospicja zajęć dydaktycznych wykazała, że prowadzone w jednostce badania naukowo-artystyczne są w korelacji z dydaktyką pracowni kierunkowych i z postawionymi tam

zadaniami dla studentów. Tak więc można stwierdzić, że tematyka badań naukowo-artystycznych podejmowanych przez nauczycieli akademickich ma decydujący wpływ na program kształcenia w prowadzonych przez nich pracowniach, jego ewolucję i doskonalenie. Jest ona w całości zgodna z zakresem przedmiotów wskazanych w raporcie samooceny, jako powiązanych z prowadzonymi badaniami artystyczno-naukowymi na studiach I i II stopnia. Ta współzależność programu kształcenia i prowadzonych badań ma odzwierciedlenie w sylabusach, w problematyce warsztatowej i w tematyce, którą studenci mają postawioną przy zadaniach etapowych. Studenci mają także możliwość uczestniczenia swymi pracami w niektórych, wspólnych z pedagogami, wystawach prezentujących efekty prowadzonych badań.

W ocenianej jednostce istnieje ścisła zależność programu kształcenia, a prowadzonymi przez nauczycieli akademickich badaniami naukowo-artystycznymi. Uzyskane z tych badań efekty i zdobyte w trakcie realizacji doświadczenie procentuje w pracy dydaktycznej. Ta naturalna korelacja ma istotny wpływ na doskonalenie kompetencji pedagogów, jak i prowadzonej przez nich dydaktyki.

Uzasadnienie

Do minimum kadrowego na kierunku „grafika” Uczelnia zgłosiła 23 nauczycieli akademickich, w tym 13 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 10 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału i Instytutu. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, których treść zweryfikowano z informacjami zawartymi w systemie POL-on.

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „grafika” spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum kadrowego ocenianej jednostki posiadają duży dorobek artystyczno-naukowy w pełni odpowiadający prowadzonemu tu obszarowi kształcenia. Ich liczba i posiadane duże doświadczenie dydaktyczne zapewnia realizowanie programu kształcenia na wysokim poziomie oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W ocenianej jednostce istnieje ścisła zależność programu kształcenia, a prowadzonymi przez nauczycieli akademickich badaniami naukowo-artystycznymi. Uzyskane z tych badań efekty i zdobyte w trakcie realizacji doświadczenie procentuje w pracy dydaktycznej. Prowadzone w jednostce badania naukowe w pełni pokrywają się z obszarem wiedzy i kształcenia oraz dziedziną i dyscypliną, do których odnoszą się efekty kształcenia. Z problematyki prowadzonych badań i z efektów tu uzyskanych często powstają prace przewodowe młodszych pracowników nauki oraz tematyka zadań dydaktycznych dla studentów. Tym celom sprzyja także stymulowanie przez pedagogów aktywności artystycznej studentów, włączanie ich do wspólnych badań i projektów. Politykę kadrową ocenianej jednostki cechuje racjonalna ocena potrzeb edukacyjnych płynących z rynku pracy. Wysoki poziom dokonań artystyczno-naukowych pracowników zatrudnionych na ocenianym kierunku, ich osiągnięcia także na forum międzynarodowym, świadczą o dobrej polityce kadrowej.

Zalecenia

Brak

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

Ocena w pełni

Opis spełnienia kryterium

3.1.

Jednostka realizuje liczne działania we współpracy z partnerami zewnętrznymi, w ramach projektów zamawianych, konkursów, ćwiczeń semestralnych lub umów długoterminowych. Wartością nadrzędną prowadzonej aktywności jest otwartość, możliwość konfrontacji z otoczeniem, a tym samym nieustanna weryfikacja założeń edukacyjnych. Bezpośredni kontakt z odbiorcą, bliska współpraca z instytucjami kultury i przemysłem pozwala na dostosowanie treści i celów kształcenia do oczekiwań odbiorców jak i rynku pracy. optymalne definiowanie treści i celów kształcenia. Jednostka organizuje Biennale Grafiki Studenckiej, które poprzez możliwość konfrontacji postaw artystycznych studentów wpływa nie tylko na jakość kształcenia, ale buduje nowe wartości kulturalne i społeczne. Odbywają się spotkania władz Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi, na których omawiana jest oferta edukacyjna Wydziału. Celem spotkań jest pozyskanie opinii o prowadzonym przez Wydział procesie kształcenia. Omawiane są również kierunki doskonalenia efektów kształcenia w kontekście przydatności studentów do wymogów rynku pracy, staży, pomoc organizacyjna i merytoryczna w organizacji konferencji i seminariów oraz inicjowanie form współpracy. Do szczególnych, wspólnych działań w zakresie kierunku grafika, z interesariuszami zewnętrznymi należą: Współpraca z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu (listopad 2012–styczeń 2013), w ramach której powstały infografiki, będące wizualizacją danych dotyczących losów absolwentów UEP; (ok. 20 studentów, 2 prowadzących), współpraca z Drużyną Szpiku, której efektem jest powstanie zestawów infografik, przybliżających wiedzę o przeszczepach szpiku; (ok. 20 studentów, 2 prowadzących), Realizacja Projektu Tradycje turystyczne Przecznicy. Ścieżka edukacyjna powstała we współpracy Gminy Mirsk, Pracowni Grafiki Informacyjnej i Laboratorium Designu Interdyscyplinarnego UAP w Poznaniu (ok. 10 studentów, 2 prowadzących), współpraca z Wydziałem Biologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (czerwiec 2016) – praca dyplomowa, której celem było zaprojektowanie identyfikacji wizualnej Wydziału Biologii UAM; praca uzyskała nominację w konkursie im. Marii Dokowicz na najlepszą pracę dyplomową; (2 studentów, 2 prowadzących), Współpraca z Wielospecjalistycznym Szpitalem Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu (czerwiec 2015) – projekt identyfikacji wizualnej; (3 studentów, 2 prowadzących), współpraca z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, w ramach której powstały infografiki o tematyce prawnej (marzec–maj 2016); (ok. 25 studentów, 2 prowadzących), realizacja warsztatów komputerowych w porozumieniu z Urzędem Miasta Świnoujście – opracowanie elementów aplikacji mobilnej poświęconej informacji graficznej o wybranych obiektach wpisanych do Rejestru zabytków nieruchomych i znajdujących się w chronionym układzie urbanistycznym Świnoujścia; (ok. 15 studentów, 2 prowadzących), umowa partnerska z CEDC – konkurs na opracowanie grafiki produktowej dla marki Żubrówka; (ok. 30 studentów, 2 prowadzących), umowa partnerska z WBK – konkurs na opracowanie grafiki produktowej dla kart płatniczych; (ok. 30 studentów, 2 prowadzących), umowa partnerska z Solar Company S.A., warsztaty, konkursy graficzne, realizacja tematu dyplomowego; (ok. 30 studentów, 2 prowadzących). Partnerzy, poprzez współpracę w zakresie realizacji wymienionych projektów artystycznych, uczestniczyli w projektowaniu i weryfikacji efektów kształcenia.

3.2.

Nie dotyczy

Uzasadnienie

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej Uniwersytetu Artystycznego współpracuje z instytucjami kultury, gospodarki i oświaty. Interesariusze zewnętrzni biorą udział w przedsięwzięciach realizowanych przez akredytowany kierunek. Ważnym elementem tych działań są cykliczne spotkania z podmiotami zewnętrznymi. To skłania do stwierdzenia, że działania w tym zakresie są prowadzone poprawnie i rozwojowo.

Zalecenia

Należy nadal rozwijać współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w kontekście zarówno doświadczeń wynikających z realizowanych praktyk zawodowych, jak również w perspektywie przyszłej pracy zawodowej absolwentów kierunku. Ponadto należy zadbać o sformalizowanie tych kontaktów w postaci partnerskich umów.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1.ocena

2 Opis spełnienia kryterium

4.1.

W wyniku przebudowy Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej uzyskał całkowicie nowe pomieszczenia, które spełniają najwyższe standardy europejskie. Także wyposażenie pomieszczeń jest na najwyższym poziomie i zabezpiecza w pełni potrzeby dydaktyczne oraz badawcze jednostki. Specjalistyczne urządzenia i narzędzia są dopasowane do specyfiki każdej pracowni i pozwalają podjąć każdemu wyzwaniu artystycznemu i badawczemu z obszaru grafiki warsztatowej i projektowej. Obok urządzeń niezbędnych do realizacji zadań wynikłych ze specyfiki warsztatowej poszczególnych pracowni, każda pracownia wyposażona jest w nowoczesny, wydajny sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu i z oprzyrządowaniem we wszystkie niezbędne do pracy programy graficzne. Pozwala to na prezentację i dokumentowanie prac własnych studentów, a także na dostęp do zasobów wirtualnych. Do pracy w pracowniach projektowych studenci mają dostęp do niezbędnych programów z grupy: Adobe Creative Cloud for Teams PL Win/Mac (100 licencji), a także do bardziej specjalistycznych, jak: Glyphs, Metrics Machine, Prepolator, RMX Tools, Robo Font, Superpolator. Jednostka dysponuje też najnowocześniejszą drukarnią, wyposażoną w sprzęt, który może wydrukować każdy projekt graficzny (także wielkoformatowy), oraz zrealizować zadania poligraficzne. Sale dostosowane są do liczebności grup uczestniczących w zajęciach. Studenci mogą ubiegać się o dostęp do korzystania z sal poza zajęciami u nauczycieli akademickich. Studenci obecni

na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA ocenili bardzo wysoko dostępność infrastruktury poza godzinami zajęć. Infrastruktura jest w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jednostka posiada 13 pomieszczeń dydaktyczno-warsztatowych o łącznej powierzchni użytkowej 1.155,49 m² (4,054 m² na 1 studenta), co w pełni zaspakaja potrzeby dydaktyczne i pozwala realizować program kształcenia. Charakter i wyposażenie tych pomieszczeń zapewnia pracę w najwyższych standardach bezpieczeństwa.

Powierzchnia pomieszczeń dydaktycznych ocenianej jednostki:

1. Pracownia Wypukłodruku	153,10 m ²
2. Pracownia Wkłęśłodruku	154,61 m ²
3. Pracownia Serigrafii	157,07 m ²
4. Pracownia Litografii	211,39 m ²
5. Pracownia Grafiki Cyfrowej	66,36 m ²
6. Pracownia Offsetu	65,00 m ² (stara część infrastruktury uczelni)
7. Pracownia projektowa	43,23 m ²
8. Pracownia projektowa	28,59 m ²
9. Pracownia projektowa	60,37 m ²
10. Pracownia projektowa	25,23 m ²
11. Pracownia projektowa	43,82 m ²
12. Pracownia komputerowa	72,26 m ²
13. Pracownia komputerowa	74,46 m ²

Losowo wizytowane pracownie w pełni potwierdziły bardzo dobre wyposażenie sal, pozwalające realizować program dydaktyczno-badawczy; tak np.:

1. Pracownia Wypukłodruku posiada m.in. 3 prasy, stół podświetlany, suszarkę do grafik, 8 szaf na grafiki, komputer Apple, MiniMac Intel 7, Komputer Fujitsu, Monitor Philips, Urządzenie wielofunkcyjne Develop, Drukarka HP.
2. Pracownia Serigrafii posiada m.in. 3 stoły podświetlane, stół do naświetleń, stół introligatorski, 6 szaf na grafiki, 2 regały – suszarnie, 2 komputery Apple, drukarka Phaser, Karcher
3. Pracownia Litografii posiada m.in. 3 prasy litograficzne, prasę – tłocznice litograficzną, zlewozmywak, 4 szafki na grafiki, w pełni wyposażoną szlifiernię.
4. Pracownia Grafiki Cyfrowej posiada m.in. 2 komputery iMac Pro, komputer Apple, komputer PC, laptop, urządzenie wielofunkcyjne Develop, Drukarka – Proofiarka 12-kolorowa, aparat fotograficzny Nikon, stół metalowy do cięcia papieru.
5. Pracownia Grafiki Informacyjnej posiada m.in. 2 zestawy komputerowe Apple, laptop Apple MacBook, tablet Apple iPad Air, dysk twardy, tablet graficzny Wacom.

Jednostka ma wzorcową infrastrukturę, która w pełni zabezpiecza potrzeby dydaktyczne i artystyczno-badawcze studentów i pedagogów. Zarówno liczba pomieszczeń, ich powierzchnia oraz specjalistyczne wyposażenie, a także ich dostępność w pełni pozwalają na wykonywanie zadań wynikających z programu studiów, a także pozwalają na prowadzenie badań naukowych i działań artystycznych.

4.2.

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej będąc jednostką Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym dostęp do lektur obowiązkowych i zalecanych w sylabusach, poprzez nieograniczony dostęp do zasobów Biblioteki Głównej UAP, która posiada szeroki zbiór specjalistycznej literatury przedmiotowej oraz z zakresu humanistyki, estetyki, filozofii, kultury i sztuki. Biblioteka dysponuje również dużym zbiorem (sukcesywnie uzupełnianym) katalogów z wystaw plastycznych, albumów o sztuce a także periodyków branżowych. Gromadzone i katalogowane są tu także prace dyplomowe studentów UAP. Ponieważ każda pracownia w ocenianej jednostce ma odpowiedni sprzęt komputerowy i dostęp do Internetu, zainteresowany student czy pedagog może na bieżąco korzystać z najnowszych elektronicznych źródeł informacji naukowej, z Wirtualnej Biblioteki Nauki, oraz baz danych zainstalowanych na lokalnych, bądź też na innych serwerach. Studenci ocenianego kierunku mają także możliwość korzystania ze Zintegrowanego Systemu Bibliotecznego uczelni Poznania, co pozwala na nieograniczony dostęp

do informacji i wiedzy oraz olbrzymich zasobów bibliotecznych.

Zasoby Biblioteki Głównej UAP, oprócz grafiki, obejmują także dzieła z wielu innych dziedzin m.in.: historii sztuki, malarstwa, rysunku, tkaniny, rzeźby, wzornictwa przemysłowego, urbanistyki, architektury oraz publikacje z zakresu: wiedzy o strukturze i działaniach wizualnych, historii i teorii kultury, filozofii, estetyki.

Biblioteka Główna UAP pełni ważną rolę w wymianie informacji naukowo-artystycznej, gdyż wysyła publikacje własne UAP do 16 placówek odbierających egzemplarz obowiązkowy, 6 Akademii Sztuk Pięknych, 34 instytucji kultury (m. in. galerie, muzea) i innych jednostek (8 Uniwersytetów, 21 Politechnik i 44 liceów o profilu plastycznym).

Bogate zasoby Biblioteki Głównej UAP, stały dostęp do Internetu i zbiorów wirtualnych pozwalają studentom na realizację programu studiów i rozszerzanie swojej wiedzy. Każda pracownia dydaktyczna posiada przydatny w dydaktyce „księgozbiór podręczny”.

4.3.

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej nie dysponuje systemowym rozwiązaniem kształcenia na odległość. Jednostka planuje poszerzenie oferty edukacyjnej o tzw. e-learning, jako jedną z form przygotowania kandydatów na studia. Studenci mają możliwość kontaktowania się z pedagogami drogą elektroniczną.

Uzasadnienie:

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej dysponuje jedną z najnowocześniejszych infrastruktur dydaktycznych i naukowych w Polsce. Jest ona w pełni dostosowana do specyfiki kierunku grafika. Pracownie, laboratoria, specjalistyczne wyposażenie, pełny dostęp do wydajnych komputerów i najlepszych programów graficznych, umożliwiają realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także pozwalają na prowadzenie badań naukowych i działań artystycznych. Studenci mają możliwość korzystania z infrastruktury uczelni poza godzinami zajęć. Infrastruktura ta jest przyjazna dla osób niepełnosprawnych. Wydział nie posiada własnej biblioteki, ale studenci i pracownicy mają nieograniczony dostęp do zasobów Biblioteki Głównej UAP, która ma bogate specjalistyczne zbiory. Jest też dostęp do zasobów wirtualnych.

Zalecenia:

Należałoby na bieżąco rozbudowywać przy każdej pracowni „księgozbiory podręczne” profilowane pod realizowany tam program, w szczególności, o materiały wizualizujące tzw. aktualne działania artystyczne i projektowe.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową

i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Ocena: w pełni

Opis spełnienia kryterium

5.1

Studenci mają możliwość odbycia indywidualnych konsultacji swoich projektów z wykładowcami podczas zajęć, a także poza nimi. Dodatkowo każdy student może kontaktować się z prowadzącym zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenili dostępność, a także dodatkowe zaangażowanie wykładowców wynikające z indywidualnego podejścia do studenta. Nauczyciele akademicki stwarzają także dodatkowe możliwości rozwoju studentów poprzez organizację dodatkowych warsztatów, wystaw oraz współpracę z interesariuszami zewnętrznymi. Zasady pomocy materialnej określa Regulamin Pomocy Materialnej dla studentów Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu dostępny na stronie internetowej Uczelni. Ponadto studentom wybitnym przyznawane są wyróżnienia i pochwały lub nagrody: Rektora Uniwersytetu, ufundowane przez instytucje państwowe oraz osoby prywatne przyznawane w czasie organizowanych konkursów. Studenci zgłaszają swoje skargi do kierowników katedr lub przedstawicieli samorządu studenckiego. Samorząd Studencki obecny na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wykazał, że na bieżąco rozmawia z władzami Uczelni o problemach zgłaszanych przez studentów. Samorząd Studencki cyklicznie organizuje spotkanie ze studentami mające na celu informowanie studentów o możliwości zgłaszania swoich uwag i sugestii. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenili przydatność zalecanych lektur w sylabusach. Lektury zalecane stanowią dla nich uzupełnienie zdobytej wiedzy na zajęciach praktycznych. Nauczyciele akademicki organizują także dla studentów różne formy spotkań, na których omawiają między innymi prace powstałe w poprzednich latach studiów. Studenci mają możliwość zgłaszania zapotrzebowania na nowe materiały dydaktyczne oraz pozycje wydawnicze bezpośrednio w bibliotece lub u prowadzącego zajęcia. Na kierunku działa koło grafiki, które współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi oraz prowadzi działalność kulturalno-naukową na uczelni. Student studiów I i II stopnia wybiera pracownię kierunkową, w której realizuje praktyczną część pracy dyplomowej. Warunkiem realizacji pracy dyplomowej w wybranej pracowni jest zaliczenie w toku studiów minimum dwóch semestrów, włączając semestr dyplomowy. Opiekunami licencjackiej i magisterskiej pracy dyplomowej teoretycznej i praktycznej może być osoba posiadająca co najmniej stopień doktora. Student dodatkowo oprócz pracy praktycznej związanej z kierunkiem studiów może zaprezentować w trakcie egzaminu dyplomowego aneks ukazujący dokonania w innej dyscyplinie sztuki. Szczegółowe zasady określone zostały w Rozdziale VI Licencjacka praca dyplomowa i magisterska praca dyplomowa Regulamin Studiów Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

5.2

Uczelnia uczestniczy w programach międzynarodowych i krajowych. Studenci mają możliwość korzystania z programów mobilności Erasmus+ z 23 uczelniami i programem wymiany MOST. W ostatnich 3 latach 2013-2016 z wymian międzynarodowych skorzystało 16 studentów oraz przyjechało 81 studentów. Studenci mają także możliwość uczestnictwa w innych programach międzynarodowych i krajowych takich jak warsztaty specjalistyczne oraz wykłady. Studenci mają również możliwość wyjazdu na staże zagraniczne w ramach Erasmus+. W latach 2013/2016 w ramach stażów zagranicznych wzięło udział 3 studentów. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili, że uczelnia informuje o możliwości wyjazdów i uczestniczenia w programach międzynarodowych. Studenci nie wykazują dużego zainteresowania udziałem w programie Erasmus+. W opinii Studentów uczestniczących w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA zasady rekrutacji są przejrzyste i dostępne dla osób zainteresowanych w jednostkach administracyjnych uczelni. Oferta wyjazdów jest w opinii studentów uczestniczących w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wystarczająca i atrakcyjna szczególnie dla studentów zainteresowanych grafiką projektową.

5.3

Na uczelni funkcjonuje Biuro Karier oraz Biuro Promocji. Głównym zadaniem Biura Karier jest monitorowanie ścieżki kariery absolwentów oraz pomoc studentom we wchodzeniu na rynek pracy.

Biuro Karier i Biuro Promocji wykorzystuje w celach promowania studentów uniwersyteckie galerie sztuki zlokalizowane w samym centrum Poznania. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wykazali duże zadowolenie ze współpracy uczelni z interesariuszami zewnętrznymi. A w szczególności bliską współpracą w trakcie zajęć lub warsztatów. Studenci na wybranych przedmiotach kierunkowych informowani są o możliwości współpracy z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego lub kulturalnego. Realizując określone efekty kształcenia. Uczelnia wspiera finansowo wszystkie wydarzenia organizowane przez Samorząd Studencki Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. W 2016 roku władze uczelni wspólnie z Samorządem Studenckim zorganizowały konkurs dla studentów Uczelni na wykonanie projektu przestrzeni publicznej auli do dyspozycji studentów Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

5.4

Na uczelni został powołany Rzecznik ds. Studentów Niepełnosprawnych. Biblioteka oraz odnowiona infrastruktura uczelni są dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W starej części infrastruktury uczelni brakuje udogodnień dla studentów niepełnosprawnych, takich jak podjazdy i dostosowane progi. Rzecznik ds. Studentów Niepełnosprawnych wspiera studentów w organizowaniu bezpłatnego transportu na zajęcia dydaktyczne oraz pomocy asystenckiej. Na uczelni studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o stypendium specjalne. Studenci niepełnosprawni uczestniczą w zajęciach na równych zasadach. Uczelnia zapewnia im potrzebne wsparcie w uzyskaniu zakładanych efektów kształcenia.

5.5

Uczelnia zapewnia studentom dostępność do poszczególnych jednostek administracyjnych. Dziekanat jest dostępny dla studentów przez 4 dni w tygodniu. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA ocenili dobrze dostępność jednostek administracyjnych dla studentów.

Na Uczelni działa Biuro Obsługi Studentów, w ramach którego funkcjonuje Sekcja ds. Socjalno-Bytowych zajmująca się pomocą materialną. Dział Nauczania odpowiada za obsługę studentów w sprawach edukacyjnych. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA ocenili wysoko funkcjonowanie jednostek administracyjnych. Pracownicy dziekanatu służą studentom pomocą w sprawach związanych z procesem kształcenia. Uczelnia udostępnia informacje o działalności edukacyjnej poprzez stronę Uczelni, Wirtualny Dziekanat, tablice informacyjne. Na stronie internetowej Uczelni brakuje Regulaminu Studiów, oraz godzin pracy dziekanatu.

Uzasadnienie:

Studenci mają możliwość odbycia indywidualnych konsultacji swoich projektów z wykładowcami podczas zajęć, a także poza nimi. Dodatkowo każdy student może kontaktować się z prowadzącym zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenili dostępność nauczycieli akademickich poza godzinami zajęć. Na Uczelni działa system pomocy materialnej. Na uczelni funkcjonuje Biuro Karier oraz Biuro Promocji. Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem kulturalnym w procesie wchodzenia na rynek pracy. Organizując sympozja naukowe, konferencje oraz zapraszając interesariuszy zewnętrznych do realizacji różnego rodzaju warsztatów. Uczelnia zapewnia wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne studentom z niepełnosprawnościami. Na Uczelni został powołany Rzecznik ds. Studentów Niepełnosprawnych, który wspiera studentów niepełnosprawnych. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA ocenili wysoko funkcjonowanie jednostek administracyjnych. Studenci mogą korzystać z programów wymian międzynarodowych w ramach programu Erasmus+ oraz krajowych w ramach programu MOST.

Zalecenia:

Zaleca się wprowadzenie informacji o godzinach pracy dziekanatu na stronie internetowej, regulaminu studiów i informacji o programie wymiany Erasmus+.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Ocena: w pełni

Opis spełnienia kryterium

6.1

System Zarządzania Jakością Kształcenia obejmuje pracowników, doktorantów oraz studentów Uczelni, a jego funkcjonowanie ma charakter permanentny i opiera się na ciągłym badaniu, zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia oraz promocji jakości kształcenia w Uczelni i poza nią. Jego celem jest m.in. analiza jakości kształcenia, podnoszenie poziomu wykształcenia absolwentów oraz ich zdolności do wykorzystania nabytej wiedzy i umiejętności w życiu zawodowym, monitorowanie spójności strategii Wydziału z misją i strategią Uczelni ze szczególnym uwzględnieniem polityki zapewniania wysokiej jakości kształcenia. Wyznaczone cele realizowane są poprzez analizę i kształtowanie planów studiów i programów nauczania, zasobów Uczelni pod kątem ich racjonalnego i optymalnego wykorzystania w procesie kształcenia, monitorowanie losów absolwentów, badanie potrzeb studentów oraz ich oczekiwań w zakresie warunków studiowania oraz procesu kształcenia, monitorowanie oczekiwań sektora zewnętrznego dotyczącego przygotowania absolwentów pod kątem wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. W skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wchodzi: Prodzikan oraz nauczyciele akademicy. Zespół wykonuje zadania wynikające z procedur systemu oraz bieżące zadania zlecone przez Rektora Uczelni. Ponadto w ramach struktur systemu powołano Radę Programową Kierunku, której zadaniem jest monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. W skład Rady Programowej wchodzi nauczyciele akademicy, kierownik studiów podyplomowych, kierownik studiów doktoranckich, przedstawiciel studentów wskazany przez Samorząd Studencki, przedstawiciel słuchaczy studiów podyplomowych oraz przedstawiciel studiów doktoranckich.

Należy stwierdzić, iż System Zarządzania Jakością Kształcenia na ocenianym kierunku studiów jednoznacznie wyznacza własną strukturę oraz kompetencje osób odpowiedzialnych za wykonywanie określonych nim celów.

6.1.1.

Opracowanie projektów programów kształcenia oraz zapewnienie ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz przyjętą strategią Wydziału należy do kompetencji Rady Programowej ocenianego kierunku studiów. Co roku Rada Programowa przygotowuje i przekazuje Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia, w terminie do dwóch tygodni po przeglądzie końcoworocznym, raport na temat działalności na rzecz podniesienia jakości kształcenia, wprowadzenia modyfikacji programu kształcenia z określeniem wziętych pod uwagę przesłanek oraz uzasadnieniem odstąpienia od uwzględnienia innych okoliczności. Za prowadzenie i archiwizowanie dokumentacji dotyczącej współpracy Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi odpowiada Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Szeroka współpraca z licznymi partnerami zewnętrznymi, w ramach projektów zamawianych, konkursów, ćwiczeń semestralnych lub umów długoterminowych sprzyja bieżącej wymianie informacji służącej dostosowaniu realizowanego programu kształcenia do oczekiwań rynku pracy (m.in. współpraca z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu, Drużyną Szpiku, firmą Slideworx, gminą Mirsk, Pracownią Grafiki Informacyjnej i Laboratorium Designu Interdyscyplinarnego UAP w Poznaniu, Wydziałem Biologii oraz Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wielospecjalistycznym Szpitalem Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu, (czerwiec 2015), urzędem miasta Świnoujście, CEDC, WBK, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, Solar Company S.A.). Poza tworzonymi przez pracowników i studentów w ramach tej współpracy warsztatami, spotkaniami i projektami artystycznymi efektem współpracy oraz zgłoszonych przez partnerów zewnętrznych postulatów było powstanie Pracowni Grafiki Kinetycznej, Interfejsu Graficznego, Grafiki Informacyjnej, Pracowni Opakowań. Realizowane w nich prace pozwalają studentom na nabycie umiejętności odpowiadającym aktualnym potrzebom rynkowym. Ponadto w ramach Pracowni Grafiki Informacyjnej co semestr nawiązywana jest współpraca z partnerem zewnętrznym, na potrzeby którego studenci wykonują projekty będące realizacją bieżących zamówień zewnętrznych. Projektowanie efektów kształcenia i dokonywanie ich zmian odbywa się również przy udziale interesariuszy wewnętrznych. Wśród zmian wprowadzonych w następstwie pozyskanych od studentów sugestii należy wymienić m.in. zwiększenie ilości zajęć z warsztatów komputerowych,

rozszerzenie zajęć z historii grafiki o teorię i praktykę obrazowania w grafice. Zmiany w programach kształcenia wynikają również z uwag formułowanych przez nauczycieli akademickich, w następstwie których powstała Pracownia Znaków Identyfikacji, a treści zajęć dydaktycznych realizowanych przez poszczególnych nauczycieli rozszerzono o tematy związane z ich zainteresowaniami naukowymi oraz aktualnymi potrzebami rynkowymi tj. kreowanie wizerunku, identyfikacja w mediach społecznościowych. Prawidłowość podejmowanych działań doskonalących realizowany program kształcenia podlega corocznej ocenie dokonywanej przez Radę Programową kierunku, która uwzględnia opinię studentów, nauczycieli akademickich oraz opinie pozyskane od interesariuszy zewnętrznych.

Studenci są członkami organów kolegialnych uczelni: Senatu oraz Rady Wydziału. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego uczestniczą w pracach Rady Programowej Kierunku, w ramach której reprezentanci studentów mają możliwość zgłaszania wniosków i uwag dotyczących funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Studenci uczestniczą w ankietyzacji oceny zajęć dydaktycznych. Samorząd Studencki na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenił współpracę z władzami Jednostki. Na bieżąco zgłaszane uwagi studentów odnośnie całego procesu dydaktycznego są uwzględniane przez władze Jednostki. Samorząd Studencki posiada autonomię w delegowaniu swoich przedstawicieli do Rady Programowej Kierunku. W skład Rady do Spraw Jakości Kształcenia wchodzi Przewodniczący Samorządu studenckiego. Samorząd aktywnie uczestniczy w projektowaniu i opiniowaniu programu studiów. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wykazali wiedzę na temat przeprowadzanej ankietyzacji na uczelni.

6.1.2.

Procedury systemu zapewnienia jakości kształcenia zakładają bieżący podgląd stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania (przebieg struktury ocen sesji egzaminacyjnej i egzaminów dyplomowych). Corocznie przeprowadzany jest monitoring zajęć dydaktycznych, na podstawie którego przygotowywane Dziekan wskazuje na pozytywne aspekty ich realizacji, jak i uchybienia ze strony nauczycieli akademickich, których wykrycie skutkuje podjęciem działań korygujących. Osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia jest oceniane przez prowadzących zajęcia dydaktyczne, monitorowane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz analizowane przez Władze dziekańskie oraz Radę Wydziału. Prowadzący samodzielnie ocenia nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla danych zajęć dydaktycznych.

Wykładowcy kierunku „grafika” są zobligowani do określenia sposobu weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia, co podlega sprawdzeniu przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Dyskusje w tej sprawie są systematycznie prowadzone na Radach Wydziału i dotyczą najlepszych metod sprawdzania realizowanych efektów kształcenia. Elementem monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest dbałość nauczycieli akademickich oraz Władz kierunku o dobór właściwych form zajęć z uwzględnieniem stosowania różnorodnych metod dydaktycznych (warsztaty, projekty, seminaria). W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględniono procedury służące monitorowaniu jakości kształcenia i stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy w czasie konsultacji indywidualnych oceniają cotygodniowy postęp studentów oraz weryfikują stopień osiągnięcia efektów kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenili częsty kontakt z prowadzącymi zajęcia i indywidualne podejście. Ponadto Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia corocznie monitoruje prawidłowość rozłożenia w czasie zajęć dydaktycznych oraz kieruje w tym zakresie postulatami do Dziekana. Przedstawiciel Samorządu Studenckiego jest obecny i uczestniczy w jego pracach. Procedury systemu określają zasady procesu dyplomowania i przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Warunkiem realizacji praktycznej pracy dyplomowej w wybranej pracowni kierunkowej jest zaliczenie w tej pracowni w toku studiów minimum dwóch semestrów, włączając semestr dyplomowy. Student może być dopuszczony do obrony dyplomu po uzyskaniu absolutorium, czyli wypełnieniu wszystkich przewidzianych programem studiów warunków, w tym zaliczeniu wszystkich przedmiotów, odbyciu obowiązkowych plenerów studenckich. Efektem monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia było

podjęcie działań naprawczych w zakresie zbyt małej liczby godzin z grafiki projektowej. Skuteczność zwiększenia wymiaru zajęć oraz poprawy wynikających z niego umiejętności studentów została poddana ocenie przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Struktura ocen uzyskiwanych przez studentów w danej sesji egzaminacyjnej podlega monitorowaniu przez Dziekana Wydziału, który na tej podstawie ocenia postępy studentów oraz poziom osiągnięcia zakładanych programem kształcenia efektów.

6.1.3.

Wydziałowy system zapewnienia jakości kształcenia uwzględnia mechanizmy związane z weryfikacją osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia wszystkich rodzajach zajęć, oraz procedury związane z zapobieganiem plagiatom i ich wykrywaniem. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia (ocena prac przez wieloosobowe komisje, aktywność na zajęciach, projekty, ocena pracy dyplomowej przez opiekuna pracy i recenzenta, egzamin dyplomowy) podlegają monitorowaniu ze strony Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia pod względem trafności ich doboru do zakładanych efektów kształcenia.

Rada Programowa ocenianego kierunku studiów jest odpowiedzialna za określenie właściwych sposobów weryfikacji zadeklarowanych programem efektów kształcenia na podstawie opracowanych przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia wytycznych. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów są zobowiązani do przedłożenia programu pracowni/przedmiotu z uwzględnieniem stosowanych metod oceny sposobu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Zgodnie z przyjętą w ramach ocenianego kierunku studiów procedurą na pierwszych zajęciach prowadzący informuje studentów o warunkach zaliczenia przedmiotu oraz podaje kryteria oceny. Potwierdzenie spełnienia tego warunku jest weryfikowane w przeprowadzanej co semestr ankiecie studenckiej oceniającej prowadzącego. Informacje o sposobie oceny efektów kształcenia są zamieszczone w sylabusie danego przedmiotu. Uzyskiwane przez studentów wyniki są dyskutowane na zajęciach oraz dodatkowo, w razie zainteresowania, podczas indywidualnych konsultacji. Studenci mają prawo wglądu do swoich prac i uzyskania wyjaśnień od oceniającego. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia corocznie poddaje ocenie prawidłowość i zgodność z programem kształcenia oraz nakładem pracy studentów i nauczycieli akademickich przyznawanych punktów ECTS. Efektem przeprowadzanego przez Zespół ostatniego przeglądu było podjęcie działań służących wprowadzeniu do programu kształcenia nieobecnych dotychczas praktyk studenckich dla studiów stacjonarnych oraz powołanie opiekuna praktyk. Powołano również koło naukowe Punkt Grafiki, którego działania obejmują również praktyczny aspekt organizowania i realizacji Biennale Grafiki Studenckiej. Wyniki przeprowadzanej przez Zespół analizy są zawarte w „Dokumentacji programów kształcenia”. Ponadto dokumentacja programu kształcenia zawiera przebieg i zasady dyplomowania, w tym egzaminu dyplomowego. W ramach przyjętych procedur obrony mają charakter publiczny, przeprowadzane są jawnie, i stanowią element weryfikacji efektów kształcenia. Obrony prac dyplomowych organizowane są na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Weryfikacją osiąganych efektów kształcenia jest wystawa końcoworoczna, przegląd końcoworoczny. Informacja o wystawie podawana jest do publicznej wiadomości, a wystawa jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych. Elementem weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć jest publikowanie przez pracownie aktualnych prac studentów na stronach Internetowych. Informacje o osiągnięciach kadry naukowo-dydaktycznej oraz studentów przekazywane są przez Prodziekana do Biura Karier. Dane na temat sukcesów absolwentów przekazywane są do Biura Karier przez Monitoring Mediów.

Prace dyplomowe poddawane są ogólnouczelnianej procedurze antyplagiatowej, polegającej na sprawdzeniu pracy programem antyplagiatowym. Celem i przedmiotem procedury jest określenie trybu i zasad dokonywania czynności podejmowanych w celu ustalania zgodności prac dyplomowych studentów Uniwersytetu z wymogami ustawy w zakresie ochrony praw własności intelektualnych i zapobieganiu naruszaniu tych praw, jak również trybu przekazywania prac w cyfrowym Archiwum Prac Dyplomowych Uniwersytetu, jak również Ogólnopolskiego Repozytorium Prac Dyplomowych. Ponadto nauczyciele akademicki zobowiązani są do informowania studentów o konsekwencjach prawnych plagiatu oraz, w zakresie posiadanych kompetencji w danym obszarze wiedzy, wykrywania przypadków plagiatów. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wykazali wiedzę na temat systemu antyplagiatowego,

6.1.4.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zostały ujęte w procedurach systemu oraz opracowanym na jego potrzeby „Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu”. Przygotowane w ramach systemu zapewnienia jakości procedury obejmują listę wybranych przedmiotów oraz zasady przeprowadzania egzaminu przez określoną komisję. Wobec dotychczasowego braku kandydatów zainteresowanych skorzystaniem z omawianej procedury, do czasu przeprowadzenia wizytacji nie było możliwości sprawdzenia skuteczności i kompleksowości opracowanych w ramach, funkcjonującego na ocenianym kierunku studiów, systemu procedur.

6.1.5.

Rada Programowa ocenianego kierunku studiów jest odpowiedzialna za formułowanie wniosków służących poprawie jakości kształcenia na podstawie zbiorczych wyników przeprowadzonych badań ankietowych wśród absolwentów kierunku. Badania takie przygotowuje i realizuje Biuro Karier i Promocji po roku, po trzech i po pięciu latach od zakończenia studiów. Ponadto do opracowania wniosków Rada Programowa wykorzystuje zbiorcze wyniki ankietyzacji dokonanej wśród dyplomantów studiów pierwszego i drugiego stopnia, wyniki ankietyzacji interesariuszy zewnętrznych, opinii studentów dotyczącej programu kształcenia, a także raportu przygotowywanego przez Zespół po przeglądzie końcoworocznym. W 2016 roku w ramach porozumienia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz dwunastu uczelni artystycznych w Polsce został przygotowany Raport z badań pilotażowych: „Badanie losów zawodowych absolwentów uczelni artystycznych w Polsce”, którego uzupełnieniem jest szczegółowy Raport pt. „Badanie losów absolwentów Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu”, przygotowany przez Biuro Karier UAP, którego wyniki zostały udostępnione Dziekanowi Wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów.

Ponadto, prowadzone przez Biuro Karier badania uzupełniają utrzymywane przez pracowników Wydziału kontakty z absolwentami wykorzystujące prywatne i zawodowe kontakty z nimi (zaproszenia na warsztaty, wystawy, praktyki w prowadzonych przez nich galeriach, realizacja zajęć zleconych przez absolwentów Wydziału). Dobrą praktyką służącą utrzymaniu kontaktu z absolwentami kierunku jest co semestralne organizowanie spotkań studentów z absolwentami kierunku, którzy dzieląc się dotychczas zdobytym doświadczeniem na rynku pracy inspirują i pomagają kształtować zainteresowania obecnych studentów w zakresie możliwych do podjęcia dalszych kroków kariery zawodowej. Podejmowane inicjatywy pozwalają na weryfikację uzyskiwanych w trakcie studiów kompetencji z potrzebami rynku pracy oraz analizę uwag absolwentów dotyczących ulepszenia programu kształcenia. Wobec zasygnalizowanej przez nich potrzeby wyposażenia studentów w bardziej rozwinięte umiejętności obsługi programów komputerowych stosowanych przy realizacji projektów graficznych dokonano modyfikacji prowadzonych dotychczas warsztatów komputerowych, których wymiar godzinowy uległ zwiększeniu, a ponadto zatrudniono nowego nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia. Studenci ocenianego kierunku studiów są angażowani przez absolwentów przy realizacji wieloletniego projektu związanego z kreowaniem wizerunku w mediach społecznościowych.

6.1.6.

Polityka kadrowa jednostki wspomaga rozwój kadry prowadzącej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, poprzez działania wspierające nauczycieli akademickich w uzyskiwaniu kolejnych stopni naukowych i poszerzaniu ich dorobku naukowego (urlopy naukowe, pomoc w zakresie ubiegania się o granty i projekty badawcze), a także pozauczelnianą działalność artystyczną uwzględniającą udział studentów (wystawy, plenery, konferencje). Praca kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów podlega ocenie studentów dokonywanej poprzez corocznie przeprowadzaną ankietyzację. Dorobek kadry prowadzącej proces kształcenia oraz rozwój i sukcesy odnoszone przez poszczególnych nauczycieli akademickich podlega monitorowaniu prowadzonemu przez Dziekana Wydziału, który poprzez bezpośrednio prowadzone rozmowy, a także współpracę z nauczycielami akademickimi dokonuje oceny adekwatności przyporządkowania

prowadzonych zajęć dydaktycznych do uzyskanego dorobku artystycznego. Doceniając podejmowane działania w powyższym zakresie należy zwrócić uwagę na fakt, iż nie zostały one usankcjonowane procedurami systemu. Również w wyznaczonych przez system zadaniach Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia nie wskazano konieczności przeprowadzania cyklicznej oceny dorobku naukowego nauczycieli akademickich, działań wyróżniających i nagradzających pracę kadry, a także trybu diagnozowania i zapobiegania nieprawidłowościom w pracy nauczycieli akademickich. Dotychczas obowiązujące procedury systemu nie wprowadzały również rozwiązań w zakresie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych. Podłożem sytuacji jest bardzo wysoki poziom kadry dydaktycznej, do której należą wysoko wyspecjalizowani i cenieni artyści-dydaktycy, którzy kontynuując tradycję elitarnego charakteru studiów artystycznych zapewniają wysoką jakość kształcenia studentów bez konieczności formalizowania ram ich pracy. W celu uporządkowania i zagwarantowania wysokiego poziomu kompetencji nauczycieli akademickich, stałego rozwoju kadry dydaktycznej, a także zapewnieniu właściwych warunków realizacji procesu kształcenia wraz z ciągłym ich doskonaleniem zaleca się przyjęcie, uwzględniających specyfikę prowadzonego kształcenia, właściwych procedur systemu zapewnienia jakości w tym zakresie. Praca kadry wspierającej proces kształcenia podlega ocenie studentów dokonywanej poprzez corocznie przeprowadzaną ankietyzację. Wyniki badania stanowią dla Władz ocenianego kierunku studiów potwierdzenie pozytywnej opinii studentów w zakresie współpracy z obsługującymi ich jednostkami. Nie sporządza się natomiast raportów, które byłyby podsumowaniem prowadzonej w tym zakresie ankietyzacji. Wobec wystawianych przez studentów wysokich ocen, zgodnie z przedstawionym na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stanowiskiem, dotychczas nie było potrzeby wykorzystania wyników oceny kadry wspierającej proces kształcenia jako podstawy do rozwiązania stosunku pracy czy przeprowadzenia koniecznych szkoleń. Pod rozważę poddawane są obecnie plany zorganizowania dla pracowników administracji Uczelni kursów z zakresu profesjonalnej obsługi studentów.

6.1.7.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia corocznie przeprowadza we wskazanym przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia ankietyzację wśród dyplomantów oraz studentów pierwszego i drugiego stopnia z wykorzystaniem opracowanych przez Radę ankiet służących ocenie procesu kształcenia. Następnie Zespół zobligowany jest do przygotowania zbiorczych wyników ankietyzacji i przekazania ich Radzie. W przypadku wyrażenia przez studentów negatywnej oceny zajęć dydaktycznych oraz realizujących je nauczycieli akademickich podejmowane są działania (rozmowy bezpośrednie prowadzone przez przełożonych nauczycieli akademickich, śledzenie kolejnych wyników ankietyzacji). Następstwem braku poprawy oraz stwierdzonych przez Władze Wydziału nieprawidłowości w pracy nauczyciela akademickiego może być zakończenie współpracy z daną osobą. System nie przewiduje metod nagradzania nauczycieli akademickich wyróżniających się szczególnie docenianą przez studentów działalnością dydaktyczną (funkcjonują jedynie nagrody Rektora, które przyznawane są na wniosek Dziekana Wydziału, jednakże nie mają one bezpośredniego związku z prowadzoną ankietyzacją). Funkcjonującym w obszarze kształcenia artystycznego świadectwem docenianej przez studentów pracy nauczycieli akademickich, jest liczba osób chcących realizować prace w poszczególnych pracowniach. Słabością procedury ankietyzacji jest bardzo niska zwrotność ankiet przekazywanych studentom do wypełnienia, co nie pozwala na uzyskanie wiarygodnych i miarodajnych wyników. Problem ten został zdiagnozowany i obecnie podejmowane są działania promocyjne i aktywizujące mające na celu poprawę systemu ankietyzacji i monitorowania zajęć w celem poprawy poziomu kształcenia. Zaproponowano również ponowne skonstruowanie formularza ankiet oraz ulepszenie sposobu ich zbierania. Zespół Oceniający docenia podejmowane przez Zespół ds. Jakości Kształcenia działania doskonalące, zalecając jednocześnie pogłębioną analizę sposobu pozyskiwania miarodajnych wyników efektywnego sposobu badania opinii studentów odnośnie ich współpracy z nauczycielami akademickimi. Studenci Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wskazali, że ich ocena nauczycieli akademickich ma wpływ na ocenę kadry dydaktycznej. Uczelnia przywiązuje dużą wagę do poziomu jakości oraz zadowolenia studentów. Uczelnia wspiera Samorząd w wydarzeniach mających na celu sprawdzenie zadowolenia studentów. Studenci obecni na spotkaniu dobrze ocenili skuteczność ankietyzacji oraz

cykliczność jej przeprowadzania. Ocenie studentów podlega liczba godzin, ocena programu, dostępność prowadzącego zajęcia.

6.1.8.

Procedury systemu w zakresie zapewnienia zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów należy ocenić pozytywnie. Podejmowane działania doskonalące w tym zakresie przyczyniły się do wyposażenia Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej w nowe pomieszczenia (pracownie z zapleciami w zrewitalizowanej i nowo wybudowanej części budynku), w których realizowane są zajęcia dydaktyczne dla studentów ocenianego kierunku studiów. Przeprowadzone badanie satysfakcji studentów i pracowników Wydziału, potwierdziło skuteczność wprowadzonych działań, dzięki którym poprawiły się warunki pracy studentów i pracowników. Wśród podejmowanych obecnie działań doskonalących wskazać należy zdiagnozowaną przez system konieczność zakupu nowej aparatury naukowo-badawczej, która ujęta została w planie inwestycji. W sposób cykliczny, co tydzień, dokonuje się przeglądu stanu niezbędnej do prowadzenia procesu kształcenia infrastruktury przy współpracy z nauczycielami akademickim oraz pracownikiem technicznym.

Dla studentów ocenianego kierunku zaplanowano środki wsparcia w postaci stypendiów socjalnych i naukowych, dofinansowania udziału w konferencjach, plenerach, wystawach, a także warsztatach organizowanych poza siedzibą UAP. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wysoko ocenili zainteresowanie nauczycieli akademickich ich opinią na temat środków wsparcia dla studentów oraz zasobów materialnych w poszczególnych pracowniach.

6.1.9.

Procedury funkcjonującego w ramach kierunku System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia służą skutecznemu gromadzeniu, analizowaniu i dokumentowaniu działań dotyczących jakości kształcenia. Wszyscy studenci są informowani na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie. Osoby zainteresowane mogą również znaleźć informacje w gablotach umieszczonych w budynkach oraz dziekanacie, a także na stronie internetowej uczelni, której celem jest także rozpowszechnianie treści w zakresie sukcesów artystycznych studentów i nauczycieli akademickich.

W terminie dwóch tygodni po dokonaniu przeglądu końcoworocznego i sformułowaniu wynikających z niego wniosków w formie raportu Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przekazuje go Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia. Dokument ten służy refleksji nad podejmowanymi działaniami dotyczącymi zapewniania jakości kształcenia, z uwzględnieniem ujętych w raporcie opinii na temat poziomu kształcenia na ocenianym kierunku studiów oraz propozycji służących poprawie jakości kształcenia.

Kierownik pracowni przekazuje administratorowi oficjalnej strony internetowej Uczelni dokumentację prac studentów, które prezentowane są zarówno na oficjalnej stronie jak i stronach poszczególnych pracowni (po uzyskaniu pisemnego oświadczenia studenta o wyrażeniu zgody na upublicznienie rezultatów jego prac). Na stronie internetowej Uniwersytetu zamieszczane są również informacje na temat wybitnych osiągnięć i sukcesów nauczycieli akademickich oraz studentów ocenianego kierunku.

Skuteczność funkcjonujących w ramach kierunku procedur systemu związanych z gromadzeniem, analizowaniem i dokumentowaniem działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia potwierdza również analiza protokołów z posiedzenia Rady Wydziału, poświadczająca, iż opracowane przez Uczelniany Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia propozycje działań na rzecz jakości kształcenia są przekazywane członkom społeczności akademickiej.

Choć prowadzenie dokumentacji zawierającej poświadczające dorobek zatrudnianych nauczycieli akademickich aktów prawnych (dyplomy) nie należy do kompetencji pracowników Wydziału, a procedury systemu w tym zakresie skonstruowane zostały na poziomie uczelnianym, to Zespół oceniający zwraca uwagę na bardzo istotne braki w teczках osobowych nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego.

6.1.10.

Do zadań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy monitorowanie oraz zamieszczanie na stronie internetowej uczelni, przez osoby wyznaczone w ramach zakresów kompetencji zaakceptowanych przez Senat, informacji związanych z funkcjonowaniem Wydziału oraz prowadzonych w jego ramach kierunków studiów, w tym: programów kształcenia, realizowanych zajęć dydaktycznych, programu i terminów konsultacji, planów studiów oraz rozkładów zajęć. Obecnie, wobec zdiagnozowanych niedoskonałości strony internetowej, znajduje się ona w przebudowie. Prowadzone prace mają na celu poprawę zabezpieczeń objętych nią treści, a także udoskonalenie formy i sposobu prezentowania zainteresowanym dostępnych informacji. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonuje cyklicznego przeglądu prezentowanych danych oraz przedstawia odpowiedzialnym za obsługę strony pracownikom technicznym i merytorycznym uwagi dotyczące nieaktualnych bądź niepełnych danych.

Informacje dla kandydatów o ofercie dydaktycznej oraz zasadach rekrutacji dostępne są na stronie internetowej Uczelni, a także w ramach prowadzonych akcji promocyjnych kierunku. Elementem zapewnienia studentom dostępu do informacji związanych z kształceniem są również ogólnodostępne tablice informacyjne, gabloty i plakaty na korytarzach Uczelni.

6.2.

Na podstawie rozmów z władzami Wydziału, odbytych w trakcie wizytacji spotkań, przedstawionej dokumentacji, można stwierdzić, iż nadzór nad skutecznością wewnętrznego systemu zapewniania jakości jest prowadzony systematycznie i służy zapewnieniu oraz doskonaleniu realizowanego procesu kształcenia. Praca wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przyczynia się do systematycznej refleksji Władz Wydziału i przedstawicieli studentów nad programami studiów, oraz osiąganiem założonych efektów kształcenia.

Na podstawie prowadzonych analiz i badań corocznie przygotowywane są opracowania podsumowujące działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Danymi, na podstawie których dokonywany jest przegląd są m.in.: wyniki ankietyzacji, zidentyfikowane uchybienia oraz podjęte działania korygujące i zapobiegawcze. Wnioski i rekomendacje są przedstawiane Rektorowi, a następnie omawiane na posiedzeniu Senatu.

W Uczelni prowadzona jest ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, która pozwoliła na wprowadzenie omówionych powyżej działań doskonalących. Niezbędne są jednak dalsze działania projakościowe, których celem będzie wyeliminowanie wskazanych w powyższym opisie uchybień oraz zapewnienie pełnej skuteczności podejmowanych w ramach funkcjonowania systemu przedsięwzięć.

Uzasadnienie:

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia podejmuje skuteczne działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „grafika”. Stworzone zostały właściwe procedury w zakresie: projektowania, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia.

Mechanizmy systemu zapewniają przejrzystość stosowanego na ocenianym kierunku systemu sprawdzania i oceniania efektów oraz bieżące monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Analiza procedur przyjętych w zakresie weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, potwierdziła słuszność doboru stosowanych w ramach ocenianego kierunku metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia.

Wobec dotychczasowego braku kandydatów zainteresowanych skorzystaniem z procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnej edukacji do czasu przeprowadzenia wizytacji nie było możliwości sprawdzenia skuteczności i kompleksowości opracowanych w tym zakresie procedur systemu.

Władze kierunku dokonują aktualizacji informacji o programie kształcenia w ramach skierowanych do studentów i ogólnodostępnych internetowych platform wymiany informacji oraz przy pomocy tradycyjnych form rozpowszechniania informacji (plakaty, tablice informacyjne). Ponadto w ramach funkcjonujących procedur systemu prowadzony jest proces ankietyzacji studentów, w odniesieniu do którego podejmowane są działania naprawcze służące zwiększeniu miarodajności wyników.

Studentom zapewnia się dostęp do świadczeń pomocy materialnej, czy innych form środków wsparcia studentów. Należy stwierdzić, iż Władze kierunku prowadzą analizę opinii absolwentów „grafiki” o przebiegu studiów oraz opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów. Ponadto, zgodnie z przydzielonymi kompetencjami prowadzone jest bieżące monitorowanie i przegląd infrastruktury wspierającej proces kształcenia (m.in. biblioteka, sale dydaktyczne i ich wyposażenie, pracownie).

Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz opinii studentów i przedstawicieli jednostki obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wizytowanego kierunku, należy stwierdzić, że studenci uczestniczą w systemie zapewniania jakości kształcenia, który został wdrożony w ramach kierunku. Regularnie uczestniczą w posiedzeniach organów kolegialnych, w których biorą czynny udział. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci wykazali się znajomością ankiet odbywających się na Uczelni, a także przedstawili możliwość zgłoszenia problemów w dziekanacie, do władz Wydziału lub Samorządu Studenckiego. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA posiadają wiedzę na temat skuteczności ankietyzacji. Pozytywnie należy ocenić prowadzone nieformalne działania mające na celu poprawę jakości kształcenia i doskonalenia programów studiów.

Zalecenia

- poprawy wymaga kompleksowość procedur systemu w zakresie kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej;
- zaleca się wprowadzenie procedury hospitacji, której celem jest dbanie o rozwój dydaktyczny osób prowadzących zajęcia oraz eliminowanie zjawisk niepożądanych, wpływających na obniżenie jakości kształcenia;
- podjęcie działań gwarantujących miarodajność wyrażanych w procesie ankietyzacji opinii studentów, co pozwoliłoby na wykorzystanie wniosków z dokonywanej przez studentów oceny nauczycieli akademickich. Uwzględniając specyfikę prowadzonego na ocenianym kierunku studiów kształcenia należy dążyć do wypracowania najbardziej efektywnych metod pozyskania opinii studentów w zakresie realizowanego procesu kształcenia;
- uzupełnienie braków w dokumentacji znajdującej się w teczkach osobowych nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Jednostka przedstawiła w analizie SWOT swoje mocne strony.

1. Doskonalenie jakości i efektów kształcenia (głównie w oparciu o przepisy Prawa o szkolnictwie wyższym) i związanych z nimi autorskich programów, dostosowanych do wymagań lokalnego, krajowego i międzynarodowego rynku edukacyjnego oraz rynku pracy.
2. Nowa baza lokalowa spełniła wymogi bhp oraz przyczyniła się do poprawy komfortu pracy w pracowniach kierunkowych, salach wykładowych, podnosząc tym samym jakość kształcenia.
3. Dobrze działające Biuro Obsługi Studenta oraz Biuro Promocji i Biuro Karier pomagają studentom i absolwentom w podejmowaniu optymalnych decyzji naukowych, artystycznych oraz bytowych.
4. Pozytywna, merytoryczna atmosfera oraz duże zaangażowanie sprzyja rozwojowi kadry naukowo-dydaktycznej, podnoszeniu jej kwalifikacji zawodowych oraz aktywnemu udziałowi w badaniach naukowych.
5. Współpraca dydaktyków ze studentami realizowana na poziomie wykładów i w pracowniach kierunkowych odbywa się na zasadach dialogu stron.

Jednostka przedstawiła również swoje słabe strony:

1. Brak wydziałowego koła naukowego, co utrudnia czynny udział studentów w badaniach naukowych.

2. Brak, na poziomie instytucjonalnym, porozumień, stałych umów, dotyczących wymian naukowych i dydaktycznych pomiędzy wydziałami krajowymi i zagranicznymi, w tym samym obszarze kształcenia.
3. Brak szkoleń aktualizujących informacje naukowo-dydaktyczne.

Odnośnie zaistniałych szans związanych z czynnikami zewnętrznymi, jednostka wymienia między innymi:

1. Możliwości finansowania badań naukowych oraz działalności artystycznej ze środków pozabudżetowych.
2. Pełnoprawne członkostwo w strukturach Unii Europejskiej, tj. w Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Europejskiej Przestrzeni Edukacyjnej.
3. Dalszy rozwój studiów trzeciego stopnia (studiów doktoranckich), studiów niestacjonarnych, Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Młodego Uniwersytetu Artystycznego.
4. Współpraca z podmiotami gospodarczymi na szczeblu lokalnym oraz krajowym.

Zespół Oceniający PKA potwierdza pełną zgodność analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w Raporcie Samooceny, z wynikami przeprowadzonej oceny programowej. ZO PKA po zapoznaniu się z analizą SWOT, pozytywnie opiniuje wypunktowanie mocnych stron jednostki, natomiast zwraca uwagę na zbyt krytyczną ocenę słabych stron. W punkcie 2, podkreślono brak porozumień i stałych umów dotyczących wymian naukowych i dydaktycznych pomiędzy wydziałami krajowymi i zagranicznymi, natomiast ZO PKA bardzo wysoko ocenił wymiany naukowe i dydaktyczne krajowe i zagraniczne, jak również ich częstotliwość. Zrozumiała jest potrzeba ich sformalizowania natomiast nie można uznać tej pozycji za słabą stronę jednostki. Również punkt 4, można uznać tylko w części, gdyż większość pracowni kierunkowych jest bardzo dobrze wyposażona w niezbędną aparaturę.

Dobre praktyki:

Dobłą praktyką służącą utrzymaniu kontaktu z absolwentami kierunku jest cosemestralne organizowanie spotkań studentów z absolwentami kierunku, którzy dzieląc się dotychczas zdobytym doświadczeniem na rynku pracy inspirują i pomagają kształtować zainteresowania obecnych studentów w zakresie możliwych do podjęcia dalszych kroków kariery zawodowej.

Za Zespół Oceniający PKA

Prof. *Adam Romaniuk*